

3-4/2013

zpravodaj

asociace
polio

Festival 2013

Zpravodaj 3–4/2013

Činnost Asociace polio

Slovo na úvod	4
O čem jednal výbor Asociace polio	4
Festival popatnácté	6
EPU – European Polio Union 2013	7
Změna adresy Asociace polio	8
Platba členských příspěvků na rok 2014	8
Plán činnosti na rok 2014	8
Složení výboru Asociace polio	9
Rekondice pro rok 2014	9
Malý sraz obrnářů v Luhačovicích	10
Vzpomínáme	10

Právní, sociální a zdravotní poradna

Jaké změny na nás čekají od roku 2014	11
sKarta, co s ní	11
Zrušení poplatku za pobyt v nemocnici	12
Valorizace důchodů od ledna 2014	12
Komu náleží vdovský nebo vdovecký důchod	12
Mimořádná okamžitá pomoc na úhradu doplateků na léky	14
Co nového v SLL Janské Lázně	15
Odborný léčebný ústav Janské Lázně	15
Prodloužení léčebného pobytu	16
Budoucnost Janských Lázní a českého lázeňství obecně	16
Nový šéf obrací kormidlo Janských Lázní	17
Pod čarou	18
Potvrzené případy poliomyelitidy v Sýrii	19

Obrazy obrnářů

PhDr. Hana Preinhaelterová, CSc.	20
---------------------------------------	----

Píšete nám

Vendulka	23
Na moji druhé rekondici v Janských Lázních (Mária Mruzková)	23
Byl jsem v lázních Slatinice u Olomouce (Milan Šípan)	24
Lázně tak trochu jinak (Mirek Novosad)	25
Kam na dovolenou? Na Makarskou riviéru (Alena Zrůnková)	25
Rekondice Janské Lázně, září 2013 (Jana Beranková)	26
Šachový turnaj v Hranicích nad Moravicí (Mária Mruzková)	26
Obrnáři pro obrnáře a ne jen pro ně (Jana a Franta)	27
Český obrnář ve slovenských termálkách	28
Moje výstavy v roce 2013 (Vladimír Dja Vondrejs)	28

Zajímavosti, rady, nápady

Pozvání na výstavu Marie Poláckové	30
„Přátelská místa“ České spořitelny	30
Pojištění k ničemu?	31
Pomoc na dvanáctce	31
Můžeš, Vozka, Gong – co mají společného?	31
Být doma sám, a přesto pod dohledem	33
MouthMouse: Unikátní inteligentní kompenzační pomůcka	33
Speciální zdravotní pomůcky	34
Děkujeme	34

Slovo na úvod

dnes pojmem jako vaše ohlasy na Zpravodaj a vůbec dění kolem nás – obrnářů.

První ohlas obdržel náš pravidelný dopisovatel Gabriel Bielický:

Dobrý den pan Bielický,

znova sa mi dostal do rúk Zpravodaj polio 3-4 z roku 2012, v ktorom ste uverejnil poznatky z Vašich ciest. A čo ma primelo napísať Vám?

Pri jednej ceste, keď som sa vracala na rodnú hruď cez Ostravu, navštívila som manželov Macháčkových a tí sa veľmi pochvalne vyjadrovali o tom, ako ste ich tiež navštívil a pútavo rozprával o Vašich cestách. Hlavne pani Jiřinka bola z Vášho rozprávania nadšená.

Preto vďaka za Jiřinku a všetkých tých, ktorí nemajú tú možnosť niekam vycestovať a ako sa hovorí. „na vlastnej koži“ zažiť to, čo ste zažil Vy a zprostredkoval to pre čitateľov časopisu.

Prajem Vám veľa zdravia a síl, aby ste ešte mohol cestovať a prípadné poznatky znova uverejniť. Zdraví Vás Antónia Ptáčková, Praha 18. 9. 2013

Tato korespondencia s panem Jaroslavem Břozou z Karviné začala 5. 11. 2013, kedy mi poslal súbor fotografií Janske Lázně 21. 9. 2013 s textom: *Fúru co nejsrdečnějších pozdravení a moc krásné podívání na naše Janské Lázně posílá a drží pěsti pro štěstí, ať nám zůstanou, Slávek.*

Na oplátku som mu poslala pár fotiek z letošného Festivalu OOO. Odezva bola delšia, vybirám z ní:

Na tých fotečkách, za než pochopiteľne veľmi uctív a srdečne ďakujem, som, za tá léta – a možná, že to robí i moje neplánovaná „sklenená róza“, – na dvou dobre poznal akorát skvelou Mílu Teplou. Bohužel, na žádné som nikoho jiného už nepoznal. Ach, kde jsou ty časy, aneb „A léta běží, vážení“... Hold, ve mně se jistým druhem šprýmař či žurnalista nezapře. Jen je – pro mne – velká škoda, že se neúčastňuji, trošičku z časových,

ale zejména zdravotních příčin, těch polio-akcí Obrnáři obrnářům atp., nebo, že jsme se s mojí ženou nevydali na některý z rekondičních pobytů, organizovaných výborem AP. Každý z informátorů AP, za kterého upřímně děkuji, hlám doslova fotku po fotce, dokument po dokumentu, i když, přiznám se bez mučení, že pro sebe v nich hledám právě kusisko té nostalgie, vzpomínek na ty krásné časy mládí, neboť onen postpoliosyndrom, popisovaný v některých odborných pasážích, je při těch mých současných zdravotních problémech asi zřejmý také.

Ale mám vcelku skvělého obvodního lékaře, co mi vždy dokáže nějak pomoci. Proč si toho „svého“ doktora také vážím? Už kdysi dávno, když jsem byl ještě mnohem mladší, on byl i mým závodním doktorem na šachtě (Důl ČSM) a když slyšel, že jsem po dětské obrně, požádal mě, jestli nemám o té chorobě něco, co by si rád i přečetl. A tu už tenkrát mi pomohly různé tiskoviny, vydávané Svazem invalidů a později Asociací polio, které o postpoliosyndromu a o poliomyelitidě psaly. To mě mile překvapilo.

Jen uvažuji, proč se všechny ty polioakce a setkání dělají v nebo blízko kolem Prahy či v Jankách... Vždyť naše Morava a hlavně také Slezsko by se mělo taky čím pochlubit, co nabídnout... Beskydy, nepřeborná studnice zdravého prostředí.

Přeji Vám i všem, Vám nejbližším a také našim společným přátelům a kamarádům hodně dobrého zdravíčka, pohody a úspěchů v osobním životě i ku prospěchu naší Asociace polio.

S úctou Slávek Břoza.

Panu Břozovi děkujeme za úvahy a myslím, že prvni perlička v organizování akcí mimo Prahu nebo Jánek je plánovaná v příštím roku v rámci rekondice v Luhačovicích. Můžeme se tam sejít na malém srazu obrnářů, co říkáte?

mm

O čem jednal výbor Asociace polio

1. 6. 2013 Sola Fide Janské Lázně

► Členové výboru i účastníci rekondice v Janských Lázních se zúčastnili akce Manifestace maminek dětských pacientů, pacientů dospělých i ostatních příznivců státních lázní Janské Lázně za zachování provozu dětské léčebny Vesna i ostatních léčebných provozů v Janských Lázních a zlepšení lázeňské léčby dospě-

lých a dětí v ČR vůbec. Shromáždění proběhlo za účasti ministra zdravotnictví doc. MUDr. Hegera, Ing. Šimurdy, MUDr. Drymla a předsedy NRZP Mgr. Krásy. Krátký výstižný projev přednesl také předseda naší asociace Ing. Beneš.

► Od 1. 6. 2013 byl jmenován do vedení Janských Lázní Ing. Šimurda.

- ▶ Příprava Festivalu Obrnáři obrnářům, který letos bude 15. v pořadí. J. Beneš projedná s novým vedením podmiňky konání Festivalu v letošním roce. Vedení Janských Lázní dostane náš Zpravodaj, aby bylo o Festivalu a jeho tradici dobře informováno.
- ▶ Výbor poděkoval L. Bradové a E. Chadimovi za výbornou organizaci rekondic v Sezimově Ústí a v Janských Lázních. Na rekondici v Janských Lázních probíhá plavání v NOVBA podle předchozí dohody, se kterou souhlasilo i nové vedení. Také na rekondici v září bude možno používat NOVBA. Do konce září je potřeba vypracovat předběžnou kalkulaci na rekondice pro rok 2014, aby J. Zimová mohla zpracovat žádost o dotaci na Ministerstvo zdravotnictví ČR.
- ▶ Plavání v Praze i Ostravě bude z ekonomických důvodů od září 2013 zrušeno.
- ▶ Rovněž z úsporných důvodů bude snížen rozsah Zpravodaje na 36 stran a pro příště bude vždy jedno číslo černobílé a druhé, vánoční, barevné.
- ▶ Vzhledem k tomu, že adresa sídla AP na Kar-

línském nám. 12, Praha 8 je již neaktuální, požádá AP o změnu adresy na Jabloňová 2891/2, Praha 10, PSČ 106 00 u našich členů výboru (B. Svoboda a J. Šebestová). Sídlo měníme z důvodů dodávky poštovních zásilek (hlavně z MZ). Je nutné mít pevné stále sídlo, abychom měli možnost získat grant či dotaci z Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva kultury. Na zářijové schůzi výbor AP rozhodne, zda budeme i nadále provozovat klubovnu v Praze 5, Na Skalce.

- ▶ Otázka přeměny názvu Asociace polio, občanské sdružení na AP – obecně prospěšná společnost je zatím otevřená. J. Beneš a L. Bradová budou i nadále jednat s Ministerstvem vnitra a sledovat jednání o této problematice. Jde o to, abychom neztratili historii našeho občanského sdružení AP.
- ▶ Výbor AP odhlasoval zaplacení členského příspěvku EPU – 50 Euro.
- ▶ Výbor vzal na vědomí spoluúčast studentky Ireny Zušťákové, dcery naší členky AP Libuše Zušťákové, na činnosti AP.

29. 9. 2013 Kolonáda Janské Lázně

- ▶ M. Mrzucková připravuje prezentaci ze záznamů festivalů Obrnáři obrnářům a o obrnářích. Připravuje se Zpravodaj s dalšími portréty zajímavých členů naší AP, se zprávou o mezinárodních organizacích postižených polio (pověřen M. Novosad).
- ▶ E. Chadima prověřil možnost lázeňské léčby v Luhačovicích – naše diagnóza se zde neléčí, ačkoli je v indikačním seznamu. Lázně nejsou bezbariérové. Předjednal ale s ředitelem hotelu Fontána možnost uspořádat zde rekondiční pobyt. Tato rekondice proběhne v době od 25. 5. do 1. 6. 2014, povede ji L. Bradová. Cena bude upřesněna.
- ▶ Výbor AP apeluje na členy, aby aktivně vy-

hledávali nové typy na rekondiční pobyty.

- ▶ E. Chadima, H. Opravilová připravují rekondice v Janských Lázních od 24. 5. do 7. 6. 2014 a od 30. 8. do 6. 9. 2014. Ve Zpravodaji bude uveřejněno upozornění, že je třeba se přihlašovat na rekondice včas.
- ▶ M. Langmeierová vede jednání a zjišťuje optimální možnosti plavání v Praze.
- ▶ Předseda AP a tajemnice se budou zabývat budoucností centra AP Na Skalce. M. Langmeierová navrhuje využití centra v době od 15. 4. do 15. 9. pro klubovou činnost (výuka angličtiny, ruční práce atd.).
- ▶ V. Novotná podala zprávu o vernisáži výstavy děl V. Vondřejse.

9. 11. 2012 Centrum AP Na Skalce

- ▶ V. Novotná informovala o zdařilé schůzce obrnářů – seniorů, sešlo se patnácti členů.
- ▶ J. Zimová: podala zprávu o žádosti o státní dotace u MZ na rekondice a Zpravodaj, u MK na festival Obrnáři obrnářům a o obrnářích.
- ▶ J. Zimová dále požádala o postupné uvolnění z funkce, svému nástupci bude v první fázi pomáhat.

- ▶ E. Příbylová informovala o novém plavání v Ostravě. Účastníci si každorázově sami hradí poplatek 50 Kč. Členové AP v Ostravě jsou aktivní – přátelská posezení a další akce.
- ▶ J. Malý připravuje článek o našem zemřelém členovi J. Zikovi do Zpravodaje. Plánuje se memoriál v mariáši v rámci festivalu Obrnáři obrnářům věnovaný památce Josefa Ziky.

Žádáme všechny, kteří „umí“ hrát mariáš, aby se přihlásili panu Malému.

- Výbor poděkoval H. Opravilové za organizaci rekondice v Janských Lázních, která byla opakovaně na vysoké úrovni.
- B. Svoboda zajistil opravu v místnosti AP Na Skalce.
- L. Zušťáková odevzdala první exemplář nového razítka AP.
- J. Beneš navrhl, aby mimopražští členové výboru dojížděli na schůze podle potřeby a hlavně podle svých možností.
- L. Bradová přednesla ke schválení novou smlouvu na odběr elektřiny (schváleno). Dále za pomoci členů výboru sestavila plán akcí na příští rok. Probral se také program festivalu Obrnáři obrnářům a další setkání obrnářů – seniorů 18. 10. 2014.

Festivalopatnácté

27. až 29. září 2013 Janské Lázně

Je neuvěřitelné, jak ten čas letí. Asociace polio je již dospělou tříadvacetiletou organizací. A její chlouba Festival Obrnáři obrnářům a o obrnáři se přehupnul k patnáctce - tudíž je už též dospělý. Proto k přípravě toho letošního 15. ročníku jsem přistupovala mimořádně zodpovědně. Řekla jsem si, že by bylo dobré zdokumentovat všechny dosavadní ročníky. Osobně jsem měla zdokumentované festivaly od roku 2006. Těch prvních jsem se ještě neúčastnila. V minulém čísle Zpravodaje jsem vyžala všechny naše členy, aby mi pomohli tuto mozaiku sestavit. Inu, co říci a nebyť zklamán? Odezva - jen Věrka Novotná s pár fotkami... Až výzva členům výboru a známým přes e-maily zabrala. Ne sice podle mých představ, ale i za to dík: manželům Borcelovým, Proškovým, Hance Opravilové, Jarušce Šebestové. Poslední záchrana byla u paní Filipové. Věděla jsem, že Evžen Filip vášnivě fotografoval nejenom přírodu ale i nás – obrnáře. Pan předseda říkal, že z prvních ročníků dokonce sestavil malé alba. A paní Filipová byla tak hodná a vstřícná, že mi poslala vše, co našla. Moc ji za nás děkuji, rádi jsme na našeho přítele Evžena vzpomněli na festivalu i touto cestou.

Nakonec se mi podařilo sestavit kompletní fotodokumentaci festivalů. Je pravda, že z let 2004 a 2005 bylo fotek málo. Kdyby jste ještě

- J. Beneš navrhl, aby se rekondice v Luhačovicích stala další možností pro neformální setkání členů AP, především z regionu (26. až 28. 5. 2014).
- L. Bradová: podala zprávu o aktivitě E. Chadimy, který žádal podniky a instituce o sponzorské dary pro AP. Jeho aktivita byla úspěšná - máme možnost požádat o jednorázovou dotaci a o bezplatné půjčování ručních vozíků. Obdrželi jsme sponzorský dar 5.000 Kč. Firma CIERO s.r.o. Kutná Hora nám vyrobila složenky s novou adresou AP s velkou slevou. Výbor děkuje E. Chadimovi o tuto prospěšnou aktivitu.
- L. Bradová podala zprávu o připravované rekondici v hotelu Fontána.
- J. Beneš má v plánu navázání kontaktu s novým ředitelem SLL Janské Lázně.
- Předvánoční veřejná schůze je 7. 12. 2013.

někdo něco našel, neváhejte a pošlete mi to. Na příští rok chystám tuto kompletní prezentaci k promítnutí v Malém sále.

V polovině září jsem nastoupila do Janských Lázní na léčení. Hned na začátku jsem zjistila, jak se Jánky pro nás obrnáře změnily. To, co z Jánka dělalo Mekku obrnářů, bylo pryč. Určitě jste to letos zažili všichni, kdo jste tam byli na léčení. Zmizelo janskolázeňské charisma – setkávání se na náměstíčku před kolonádou po odchodu z centrální jídelny, kdy jsme si posedali na lavičky se svými spolustolovníky, přáteli a prodiskutovali vážné i nevážné problémy, které nás tíží, plánovali výlety, vycházky, společná posezení u kytar nebo taneční večírky. Letos byly Jánky poloprázdné, lavičky neobsazené, známé jsme nepotkávali, výjimečně na některých procedurách. Ani jsme nevěděli, kdo v lázních zrovna je, jestli se známe... A ty tři až čtyři týdny utekly jako voda.

O to netrpělivěji jsem očekávala příjezd obrnářů na festival. A byla jsem nadšená. Mnozí začali přijíždět už ve středu, nadšeně jsme se vítali a ptali se, co je nového, kdo tu už je. Slováci, manželé Zdenka a Peter Petříkovi, přijeli se svým karavanem dokonce už týden před festivalem. Přijeli i další zahraniční hosté: ze Slovenska manželé Majka a obrnář Ondra Moko, který se po několika letech opět setkal se

svými přáteli Milanem Šipanem a Jirkou Danekem, z Maďarska Karolko Felegyi s „domestikovanou“ Maďarkou Katkou Szilvássi z Kladna. Od čtvrtka měla sraz v Astorce patientská parta, ve které je taktéž nemálo obrnářů.

Na chvíli se Jánky opět zrcadlily ve své původní kráse obrnářské spolupatřičnosti. Byl to úžasný pocit. Když měl někdo pochyby, že přijede málo lidí, přesvědčil se, že ani nepříznivý stav v lázeňství nás nezastaví v potřebě setkávat se na našich akcích.

V pátek jsme se sešli v Kolonádě. Od čtvrtka tu byla instalovaná již vzpomínaná Výstava z historie festivalu Obrnáři obrnářům a o obrnářích na šesti panelech s více než 150 fotografiemi. Odpoledne zkoušela kapela Vaška Filipa a večer patřil výhradně patientské kapele Polio Music pod vedením Karla Novotného. S partákou Zdeňkem Kobesem, Zdeňkem Šmahelem a Vaškem Zámečníkem hráli do pozdních hodin, všichni jsme si zazpívali ty naše písničky a zdatnější ještě naklusalí na parket.

Sobotní dopoledne jsme očekávali s napětím. Účast na našem aktivu přislíbili hlavní zástupci lázní a města. Přivítali jsme krizového manažera – ředitele SLL Ing. Josefa Šimurdu, od kterého jsme jménem předsedy AP Ing. Jindřicha Beneše žádali vyjádření k aktuální lázeňské situaci, k problematice prodlužování lázeňských pobytů a k perspektivě do budoucna. Ing. Šimurda zrekapituloval zejména hospodářskou situaci lázní, snížení počtu pacientů, následné uzavření některých depandancí, uzavření centrální jídelny. Jeho snahou

je zachovat lázně, ovšem tato opatření byla nezbytná. Po minusových číslech v hospodaření se už za měsíce červen, červenec podařilo čísla dát do plusových znamének. Bude se snažit tento trend udržet, nabídnout volné kapacity k pobytům samoplátců a zahraniční klientele. Podporu iniciativě Ing. Šimurdy vyslovil i starosta města Ing. Jiří Hradecký. Potvrdil skutečnost, že město je v symbióze s lázněmi a má zájem o zachování lázeňství v Janských Lázních. Ing. Šimurda na žádost pana předsedy přislíbil předání informací do našeho Zpravodaje ohledně Odborného léčebného ústavu a možnosti prodlužování léčebného pobytu (uvádíme dále v Právní, sociální a zdravotní rubrice).

Odpoledne pokračoval festival v Relaxu u Lukáše Moravce, zmrzlejší, kteří neodolali sice slunečnému, ale velice chladnému počasí, se stáhli do Kolonády. U Moravců se hrálo a zpívalo za doprovodu Polio Melody Music. A tato patientská kapela vedená Vaškem Filipem byla hlavní ozdobou sobotního společenského večera. Ten byl v Kolonádě za účasti všech, kdo na festival přijeli anebo byli na pobytu v lázních. Dokonce nás přišel navštívit i bývalý ředitel lázní MUDr. Roman Koudele s manželkou. Jeho spjatost s naší asociací je nesporná.

Po příjemném večeru s množstvím dárků, dobré nálady, pěkných písniček a polio tanečků se v neděli naše obrnářská rodina začala rozcházet do svých domovů. Někteří odjžděli i v pondělí, či dokonce až v úterý. Přiznám se, že potom mi bylo smutno – Jánky opět osiřely...

mm

EPU – European Polio Union 2013

Jednotlivé evropské organizace lidí postižených poliomyelitidou jsou v Evropě sdruženy do Evropské unie polio – EPU (European polio Union). Snahu o sdružení a vzájemnou pomoc lidí stejně postižených pojí heslo **Spojení po celé Evropě, posílilo členské organizace. Dalo jim jednotný hlas v boji za nezávislost, důstojnost a respekt k těm co přežili obrnu a těm, které postihl post polio syndrom.** Prezidentem EPU je John R McFarlane z Irska.

Ve dnech 18. až 21. října 2013 se konalo setkání zástupců všech evropských organizací polio v Tullamore v Irsku. Konference se konala v nádherném Tullamore Court Hotelu. První

den bylo jednání, druhý den se prezentovaly jednotlivé organizace polio, které jsou členy EPU a pak byl společný večírek.

Podle informací z EPU se připravuje konference o polio. Proběhne ve dnech 15. až 27. října 2014 v Amsterdamu v hotelu Krasnopolsky. V přípravném a organizačním výboru konference jsou Frans Nallet, který předsedal předchozí konferenci v Dánsku, Kristian Borg, který je vedoucím pro vědecký program, Merete Bertelsen, která organizovala První polio konferenci v roce 2011 a John R McFarlane, který je prezidentem EPU. Na této konferenci mají být přednášky, symposia, workshopy i volné přednášky. Mají

být předneseny například přednášky na téma – Technické inovace, pohled do budoucnosti, Výměna zkušeností mezi polio klinikami, Odolnost polio viru a jeho vymycení, Studie držení těla při polio, Podpora ventilací, řeč a problémy s polykáním, Péče o močový měchýř a symptomy střev, Symptom stárnutí a doprovodné nemoci, Co dělat s bolestí, únavou a problémy se spánkem?, Diagnózy a rehabilitace, Fyzioterapie a pracovní terapie – inspirace přes hranice, Pády a podpůrné pomůcky apod. Jedná se tedy o témata pro nás veskrze zajímavá. Problémem je jen vzdálenost do Amsterdamu a vložné, které je pro lidi

postižené poliomyelitidou sníženo na 275 €.

Bližší informace k této připravované konferenci jsou na www.poliocoference.com.

EPU, kromě spolupráce se svými mateřskými organizacemi se snaží spolupracovat i s dalšími organizacemi tělesně postižených, jako je například EDF (European Disability forum se sídlem v Bruselu, www.edf-feph.org), EFNA a podobně. Spolu s nimi je naděje, že budeme moci i určitým způsobem ovlivnit připravovanou direktivu Evropské unie, která by měla zajišťovat práva tělesně postižených.

Ing. Miroslav Novosad, CSc.

Změna adresy Asociace polio

Jak je psáno v zápisu ze schůze AP dne 31. 5. 2013, Asociace polio si zaregistrovala změnu adresy z Karlínském nám. 12, Praha 8 na novou adresu: **Asociace polio, Jabloňová 2891/2,**

106 00 Praha 10. Z toho důvodu byly natištěné nové složenký na platbu členských příspěvků a účastnických poplatků na rekondice. Nové složenký jsou součástí tohoto Zpravodaje.

Platba členských příspěvků na rok 2014

Věříme, že jste aktivními členy Asociace polio a základní povinnost – platba členského příspěvku je pro vás samozřejmostí. Výše členského příspěvku činí **150 Kč**. Kdo ještě nezaplatil **letošní** členský příspěvek, ať tak učiní nejpozději **do konce roku 2013**. Platba členského musí být realizovaná v tom roku, na který platí. Nelze zaplatit na dva nebo více let najednou.

Členský příspěvek **na rok 2014** začnete platit až **od 1. ledna 2014**. Zaplatit můžete převodem na účet v bance nebo přiloženou novou složenkou.

Nezapomeňte do Specifického symbolu uvést vaše číslo Člena Asociace polio a do Variabilního symbolu rodné číslo nebo datum narození. Číslo účtu: 80413349/0800.

Manželé, členové AP, použijí k úhradě jednu složenkou: do V (variabilního) symbolu uvedou členské číslo jednoho z manželů a do S (specifického)

kého) symbolu datum narození druhého z manželů ve formátu rodného čísla bez lomítka.

Členské číslo průkazu člena AP je uvedeno na obálce, ve které máte Zpravodaj.

Upozornění tajemnice:

- Aby se mohla vaše platba přiřadit k vašemu členství, musíte řádně vyplnit variabilní a specifický symbol na složence tak, jak je uvedeno výše.
- Kdo nezaplatí členské příspěvky, bude vyřazen z evidence na zasílání informací a Zpravodaje AP.
- Nezbytně hlase veškeré změny bydliště anebo doručovacích adres.

*Ludvika Bradová, sekretariát AP, tel.:
222 962 074, mobil 723 138 611,
e-mail: lubra@volny.cz*

Plán činnosti na rok 2014

Datum	Hod.	Co a kde	Realizace
22. 2.	10.00	Výbor Asociace polio – Centrum AP, Na Skalce 1 s vystoupením div. souboru Verva	Ing. J. Beneš
12. 4.	10.00	Výbor Asociace polio – Centrum AP, Na Skalce 1	Ing. J. Beneš
15. 5.		Redakce časopisu Zpravodaj AP (Ing. B. Doležalová, M. Dobrovolná, M. Matysová)	Mgr. M. Mruzková
24. 5.–7. 6.		Rekondiční pobyt – Sola Fide I. Janské Lázně	E. Chadima
25. 5.–1. 6.		Rekondiční pobyt – Hotel Fontána Luhačovice	L. Bradová
		Malý sraz členů AP v Luhačovicích (v době rekondice)	PhDr. L. Zušáková
31. 5.	10.00	Výbor Asociace polio – Kolonáda Janské Lázně	Ing. J. Beneš
16. 6.		Distribuce časopisu Zpravodaj AP	Mgr. M. Mruzková

srpen		Výstava výtvarných prací členů AP – místo bude určeno	Výbor AP
30. 8.–6. 9.		Rekondiční pobyt – Sola Fide II. Janské Lázně	MUDr. H. Opravilová
26.–28. 9.		Kulturně společenský festival „Obrnáři obrnárům a o obrnárích 2014“ – Janské Lázně, kulturně – sport, odpoledne	Ing. J. Beneš, Mgr. M. Mruzková
28. 9.	10.00	Výbor Asociace polio – Kolonáda Janské Lázně	Ing. J. Beneš
18. 10.		Setkání obrnárů-seniorů – Centrum AP, Na Skalce 1 s vystoupením div. souboru Verva	V. Novotná
30. 10.		Redakce časopisu Zpravodaj AP (Ing. B. Doležalová, M. Dobrovolná, M. Matysová)	Mgr. M. Mruzková
říjen		Účast členů Asociace polio na zdravotnických veletrzích	Ing. J. Beneš
8. 11.	10.00	Výbor Asociace polio – Centrum AP, Na Skalce 1	Ing. J. Beneš
28. 11.		Distribuce časopisu Zpravodaj AP	Mgr. M. Mruzková
6. 12.	10.00	Veřejná schůze výboru a členů Asociace polio – Centrum AP, Na Skalce 1 a od 11.00 slavnostní předvánoční setkání členů AP s kulturním programem a „exhibicí“ prací členů AP	Ing. J. Beneš
průběžně		Zkoušky divadelního souboru Verva – Centrum AP, Na Skalce 1 a v rámci akce „Obrnáři obrnárům“ 2014	PhDr. L. Zušáková
průběžně		Výstavy fotografií a obrazů členů AP – kulturní místnost Centra AP, Na Skalce 1 a v rámci akce „Obrnáři obrnárům“ 2014	S. Gajdoš, B. Svoboda, Z. Jandusová
středy	18.15	Rehabilitační plavání Ostrava – Městská nemocnice Fifejdy Pokračuje i bez dotace. Na místě se platí 50 Kč.	MUDr. E. Přibylková

Složení výboru Asociace polio

Asociace polio bude v roce 2014 pracovat v tomto složení

Výbor			
předseda	Ing. Jindřich Beneš	Praha 4	tel.: 241 731 627
místopředseda, zahraniční vztahy			
místopředsedkyně, projekty	Jana Zimová	Praha 6	tel.: 220 920 328
místopředsedkyně, knihovna, red. rada	Ing. Božena Doležalová	Praha 4	tel.: 222 969 051
zdrav. problematika	MUDr. Marta Langmeierová, CSc.	Praha 5	tel.: 222 957 614
zdrav. problematika, SM region	MUDr. Eva Přibylková	Ostrava-Výškovice	tel.: 596 747 792
zdrav. problematika, VČ region	MUDr. Hana Opravilová	Hradec Králové	tel.: 495 511 877
zdrav. problematika	MUDr. Terezie Tokáriková	Praha 8	tel.: 286 883 760
zápisy ze schůzí výb.	PhDr. Libuše Zušáková	Praha 10	mobil: 737 658 093
organizace rekondičních pobytů	Emil Chadima	Poděbrady	tel.: 325 613 573
Zpravodaj AP, organizace akcí	Mgr. Mária Mruzková	Ostrava-Poruba	tel.: 591 120 038
členka	Věra Hesounová	Praha 11	tel.: 737 444 239
členka	Věra Novotná	Praha 4	tel.: 272 763 563
člen	Mgr. Roman Herink	Zlín	tel.: 577 271 616
člen	Josef Malý	Mochov	tel.: 311 266 211
člen	Bohumil Svoboda	Praha 10	tel.: 242 449 506

Revizní komise			
předseda	Milan Plašil	Praha 11	tel.: 272 937 280
členka	Jaroslava Šebestová	Praha 10	tel.: 242 449 506
členka	Jana Zeminová	Praha 9	mobil: 607 291 821

Sekretariát Asociace polio

Ludvika Bradová, tajemnice, účetnictví, Na dolinách 4, 147 00 Praha 4, tel.: 222 962 074, mobil: 723 138 611, e-mail: lubra@volny.cz, Bankovní spojení: Česká spořitelna, a.s., Praha 4, Číslo účtu: 80413349/0800, IČ: 00570656, DIČ: CZ00570656, Internet: www.polio.cz

Rekondice pro rok 2014

Pro rok 2014 jsou plánované tři rekondiční pobyty. Pozorně si přečtěte nabídku, vyberte pobyt, kterého se chcete zúčastnit a dle pokynů zašlete předběžnou přihlášku.

V předběžné přihlášce uveďte:

- ▶ jméno a příjmení, datum narození,
- ▶ adresu, telefon, případně e-mail,
- ▶ držitel průkazu ZTP nebo ZTP/P,

- ▶ stručné postižení – vozičkář, potřeba pomoci do bazénu, doprovod (jméno a rodinný vztah),
- ▶ případné přání, s kým chcete být ubytováni.

Upozorňujeme:

- ▶ samostatné ubytování na pokoji lze poskytnout jenom s úhradou nákladů s tím spojených,
- ▶ dodržujte termíny předběžných přihlášek uvedených u jednotlivých rekondic

Předběžně přihlášeným pošleme Závaznou přihlášku, složenku na zaplacení účastnického po-

platku a podrobné informace o rekondici. Je nutné mít zaplacené členské příspěvky i na rok 2014.

1. Janské Lázně I. – vedením pověřen Emil Chadima	
Termín, místo	24. května až 7. června 2014, Penzion Sola Fide (bezbariérový)
Doprava	po vlastní ose
Ubytování, stravování	dvoulůžkové a třílůžkové pokoje, 5 pokojů vhodných pro vozíčkáře, plná penze
Cena	550 až 600 Kč na osobu a den, v případě obdržení dotace z MZ ČR se cena sníží
Rehabilitace	masáže a skupinová cvičení, plavání dle možností v bezbariérovém bazénu
Poznámka	Vzhledem k narůstajícímu počtu zájemců budou upřednostňováni účastníci, kteří v minulých letech rekondici v Sola Fide neabsolvovali. Přednost budou mít také zdravotně postižení, pro které je rekondice určena, před jejich doprovody (netýká se držitelů průkazu ZTP/P).
Předběžné přihlášky	zašlete do 25. února 2014: Emil Chadima, Sokolečská 67, 290 01 Poděbrady-Kluk, tel.: 325 613 573, mobil: 737 123 599, e-mail: chadima.e@seznam.cz
2. Luhačovice – vedením pověřena Ludvíka Bradová	
Termín, místo	25. května až 1. června 2014, Hotel Fontána (není bezbariérový!)
Doprava	po vlastní ose, vlakem do Luhačovic, z nádraží jede linkový autobus až před hotel, zastávka Zotavovna Fontána, nebo autobusem z Prahy-Florenc
Ubytování, stravování	dvoulůžkové pokoje s příslušenstvím a televizi, internetové připojení, polopenze – snídaně i večeře (obědy možno dokoupit)
Rehabilitace	2x masáž, 1x elektroterapie, 5x rehabilitační cvičení, 5x vstup do bazénu. Možno zakoupit masáže lávovými kameny, podvodní, medové, detoxikační, baňkování, rašelinné obklady, inhalace, koupele uhlíkové, perličkové, bylinné. Na lázeňské promenádě je možné absolvovat pitné kúry léčebných pramenů
Cena	cca 5 500 Kč (zatím bez dotace MZ). Cena nezahrnuje lázeňský poplatek 15 Kč/os./den a parkovné osobního automobilu 100 Kč za celý pobyt.
Předběžné přihlášky	zašlete do 25. února 2014: Ludvíka Bradová, Na dolínách 4, 147 00 Praha 4, tel.: 222 962 074, mobil: 723 138 611, e-mail: lubra@volny.cz
3. Janské Lázně II. – vedením pověřena MUDr. Hana Opravilová	
Termín, místo	30. srpna až 6. září 2014, Penzion Sola Fide (bezbariérový)
Doprava	po vlastní ose
Ubytování, stravování	dvoulůžkové a třílůžkové pokoje, 5 pokojů vhodných pro vozíčkáře, plná penze
Rehabilitace	v Sola Fide – masáže a skupinová cvičení, plavání dle možností v bezbariérovém bazénu
Cena	v rozmezí 550–600 Kč na osobu a den, v případě obdržení dotace z MZ ČR se cena sníží
Předběžné přihlášky	zašlete do 31. března 2014: MUDr. Hana Opravilová, Nerudova 887/10, 500 02 Hradec Králové I., tel.: 495 511 877, 723 134 722, e-mail: h.opravilova@seznam.cz

Malý sraz obrnářů v Luhačovicích

Milí přátelé, nejen ti, kdo se zúčastníte rekondice v hotelu Fontána od 25. 5. do 1. 6. 2014. Co kdybyste se přijeli podívat aspoň na chvilku a prožili pár hezkých setkání s kamarády obrnáři v Luhačovicích? Nebyla by to žádná oficiální

akce, každý po vlastní ose a za své, ale mohlo by to být příjemné. Co vy na to? Nápad je našeho pana předsedy Jindry Beneše.

*Liba Zušťáková
tel.737 606 751*

Vzpomínáme

16. října tohoto roku zemřela další (po Aniče Smolíkové) rehabilitační sestra z Janských Lázní Zdenička Čermáková ve věku nedožitých 76 let. Nechce se mi tomu uvěřit, vždyť jsme spolu byly ještě letos v červenci na kávě v jansko-lázeňské cukrárně. Byla plná elánu a vyprávění o návštěvě v Německu, odkud se právě vrátila. Každý rok při mém léčení jsme se setkávaly třeba i třikrát za pobyt. Posezení s ní bylo vždy příjemné, další jsme si při loučení naplánovaly zase na příští rok. Bohužel se již neuskuteční... Zají-

mala se o vše kolem lázní, zvláště nyní o jejich další osud. Vždyť zde pracovala celý svůj život. Nás obrnáře všechny znala a stárla spolu s námi. Budeme na ní s láskou a úctou vzpomínat!

Eva Vyhnařová

Zemřeli i další naši přátelé a kamarádi:

Milada Kučerová z Brna (82 let)
Jan Češpiva z Prahy 8 (69 let)
Lydie Šichová z Ostravy (79 let)
Božena Roudná z Pardubic (79 let)
Zdeňka Našincová z Českých Budějovic (82 let)
Antonín Ryšavý z Prahy 8 (65 let)
Marta Ševčíková z Brna (77 let)
JUDr. Emil Horák z Prahy 10 (85 let)

Jaké změny na nás čekají od roku 2014

Jedná se především o změny přiznávání průkazů osob se zdravotním postižením a v příspěvku na mobilitu.

Průkazy osob se zdravotním postižením se budou nově přiznávat opět dle konkrétních zdravotních indikací uvedených v prováděcím předpisu k novelizovanému zákonu. Návrh vyhlášky však není prozatím k dispozici. Obecně se v novele o průkazech OZP definují jednotlivé kategorie hendikepu – TP, ZTP a ZTP/P. Ve zkratce lze uvést, že držitel průkazu TP má středně těžké funkční postižení pohyblivosti, orientace či pohybu autistického spektra, přičemž při pohybu v exteriéru má méně výrazné problémy s orientací a pohybem. Člověk, který má nárok na ZTP průkaz, se v exteriéru pohybuje s většími obtížemi, nicméně v interiéru je schopen se orientovat a fungovat bez větších komplikací. Ti, kteří mají nárok na průkaz ZTP/P, mají zvlášť těžké nebo úplné funkční postižení pohyblivosti či orientace a nezvládají tyto aktivity v exteriéru ani v interiéru. Konkrétní znění těchto definic si můžete přečíst na webu www.vozickar.com nebo na in-

formačním portálu Poradny pro život s postižením (www.ligavozic.cz/ip). Nárok na příspěvek na mobilitu by již neměl být vázán na nezvládnutí základní životní potřeby mobility anebo orientace, které se nyní posuzují také pro nárok na příspěvek na péči, ale měl by se nově vázat na vlastnictví průkazu ZTP či ZTP/P, který bude přiznán dle kritérií účinných od 1. 1. 2014.

Nově by na příspěvek na mobilitu v daném kalendářním měsíci neměl mít nárok ten člověk, který je po celý uvedený měsíc hospitalizován. Např. pokud pacient nastupuje do nemocnice v září a vrací se v listopadu, nenáležel by mu příspěvek na mobilitu za měsíc říjen. Pokud však pacient do zařízení nastupuje anebo vystupuje např. první či poslední den v měsíci říjnu, může příspěvek na mobilitu pobírat v nezmeněné výši i za měsíc říjen.

Na základě žádosti příjemce příspěvku na mobilitu by pak mohl být příspěvek vyplácen zpětně čtvrtletně (tzn. 1× za 3 měsíce v celkové částce 1200 Kč).

Lucie Marková, www.vozickar.cz

sKarta, co s ní

Dne 1. 11. 2013 nabyl účinnosti zákon číslo 306/2013 Sb., o zrušení karty sociálních systémů (sKarty). Během následujících 6 měsíců proběhnou veškeré procesy, které definitivně ukončí její existenci. Úřad práce vás bude dopisem informovat o dalších postupech, které se vás mohou v souvislosti se zrušením sKarty dotknout.

V případě, že si necháváte dávky, které vám vyplácí Úřad práce ČR, převádět z účtu sKarty na svůj bankovní účet, změny se vás přímo nedotknou. Pokud nepožadujete žádnou změnu ve způsobu výplaty, proběhne jen automatický technický zásah a nejpozději od dubna 2014 budete peníze dostávat už přímo na svůj účet.

Jestliže v současné době čerpáte dávky prostřednictvím sKarty, například vybíráte hotovost z bankomatu či platíte kartou v obchodech, budete vyzváni, abyste nejpozději do 31. 1. 2014 sdělili osobně nebo písemně výše uvedenému kontaktnímu pracovišti Úřadu práce ČR vámi zvolený způsob výplaty dávky pro další období. Pokud si přejete dostávat dávky na účet, uveďte jeho číslo. Pokud zvolíte vyplácení prostřednictvím poštovního poukazu, sdělíte adresu,

na kterou chcete peníze zasílat. Formulář naleznete v elektronické podobě na www.mpsv.cz nebo www.uradprace.cz v sekci sKarta.

V případě, že nebudete na tuto výzvu v daném termínu reagovat, o dávky nepřijdete. Úřad práce ČR vám je začne vyplácet formou poštovního poukazu, a to nejpozději od dubna 2014, na vámi naposledy uvedenou adresu.

Používáte-li sKartu jako průkaz TP, ZTP nebo ZTP/P, je pro vás klíčovým datem 30. 4. 2014. V tento den skončí platnost všech těchto průkazů bez ohledu na to, jaké datum platnosti je uvedeno na sKartě. V souvislosti s koncem platnosti vaší sKarty s funkcí průkazu osoby se zdravotním postižením vám Úřad práce ČR vydá nový náhradní průkaz. Pokud se na kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR dostavíte za účelem nahlášení změny způsobu výplaty, pracovníci Úřadu práce ČR vám současně vydají náhradní průkaz osoby se zdravotním postižením. Doporučujeme návštěvu Úřadu práce ČR v této věci uskutečnit až po Novém roce 2014, avšak neodkládat to na poslední chvíli. **Ostatní formy průkazu osoby se zdravotním postiže-**

ním zůstávají i nadále v platnosti po dobu, která je na nich vyznačena, nejpozději však do 31. 12. 2015.

Zrušení sKarty a uzavření účtu nevyžaduje žádný aktivní krok z vaší strany. Nemusíte na pobočku České spořitelny, vše proběhne automaticky k jednomu datu – 30. 4. 2014. Do té doby můžete sKartu používat tak, jak jste byli zvyklí, tedy vybírat hotovost, platit v obchodech nebo si třeba zjistit zůstatek na účtu v bankomatu. Pokud si převádíte peníze na jiný účet, proběhnou platby tak, jak jste si je nastavili.

Poslední měsíc platnosti sKarty, tj. v dubnu 2014, kdy už Úřad práce ČR nebude na sKartu dávky vyplácet, si můžete vybrat zbývající peníze na účtu zdarma v pobočkách České spořitelny. O zbývající prostředky můžete požádat i po uzavření účtu sKarty, a to po dobu 4 let.

Vaši sKartu nemusíte vracet. V zájmu bezpečnosti vám ale doporučujeme poté, co skončí její platnost (konec dubna 2014), kartu znehod-

notit, a to přestřížením čipu a magnetického proužku. V případě dalších dotazů týkajících se způsobu výplaty dávek a výměny průkazů osob se zdravotním postižením se můžete obrátit buď osobně na příslušné kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR, nebo telefonicky na Call centrum Úřadu práce ČR 844 844 803. Vaše dotazy můžete také směřovat do emailové schránky kontakt-ni.centrum@mpsv.cz a callcentrum@mpsv.cz. Pokud máte dotazy ke zrušení účtu a sKarty, případně k vyčerpání zbývajících prostředků, obraťte se, prosím, na kontaktní centrum České spořitelny 800 888 800. Operátoři jsou připraveni odpovídat na Vaše dotazy denně od pondělí do pátku od 8.00 do 20.00 hodin.

Podrobné informace najdete také na webu Úřadu práce ČR www.uradprace.cz, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR www.mpsv.cz nebo na stránkách www.skontakt.cz.

*Upraveno z listu Ing. Marie Bílkové,
generální ředitelky Úřadu práce ČR*

Zrušení poplatku za pobyt v nemocnici

Rozhodnutím Ústavního soudu z června 2013 byly zrušeny některé změny v poskytování zdravotnické péče v České republice. Nejdůležitější změnou, která se pozitivně dotkne našich peněženek, je zrušení poplatku za pobyt v nemocnici a to

od data 1. 1. 2014. K Ústavnímu soudu byl návrh předložen poté, co zákonodárci zvýšili poplatek za pobyt v nemocnici ze 60 Kč na 100 Kč za den. Ústavní soud oproti očekávání poplatků pouze nesnížil na původní výši, ale zrušil jej úplně.

Valorizace důchodů od ledna 2014

V lednu 2014 čeká poživatelé všech typů důchodu mírná valorizace dávek. **Základní výměra penze** od příštího roku vzroste o deset korun, tedy na částku **2 340 Kč**. Procentní výměra důchodu se pak zvýší o **0,4 %**, což je v průměru o 35 korun. Průměrný **starobní důchod** tak bude po navýšení činit **11 015 Kč**.

Avizované zvýšení bude nižší, než se původně očekávalo – vychází však z dat, která poskytl Český statistický úřad. Od letošního roku se důchody zvyšují jen o třetinu růstu reálných mezd a třetinu růstu cen. Podle statistického úřadu spotřebitelské ceny od září 2012 do srpna 2013 vzrostly o 1,3 % a reálné mzdy se loni nezvýšily. Dle vyjádření Ministerstva práce a sociálních věcí se ale již teď připravuje mimořádná valori-

zace důchodů v roce 2014, která by měla eliminovat vliv zohlednění pouze 1/3 růstu cen při valorizacích od ledna 2013 a ledna 2014.

Ke konci června evidovala Česká správa sociálního zabezpečení 2 861 513 lidí pobírajících starobní, invalidní a pozůstalostní důchod. Vyplácela jim celkem 3 485 606 penzí. Z tohoto počtu bylo důchodů starobních 2 340 234, invalidních 434 895 a pozůstalostních (tj. vdovských, vdoveckých a sirotčích) 710 477. Oproti stejnému období loňského roku se počet starobních penzí zvýšil o 2 780. Invalidních a pozůstalostních důchodů je letos méně. Omezení valorizace, které potrvá do roku 2015, zavedla předchozí vláda jako jedno z úsporných opatření.

(lum) www.vozickar.com

Komu náleží vdovský nebo vdovecký důchod

Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) využila dušičkového období k tomu, aby informo-

vala, kdo má nárok na vdovský nebo vdovecký důchod, na jak dlouho a za splnění jakých podmínek.

Pracovníci okresních správ sociálního zabezpečení se totiž setkávají s nejasnostmi a mýty, které se týkají vdovských a vdoveckých důchodů.

Kdo má nárok na vdovský/vdovecký důchod?

Vdova nebo vdovec má nárok na vdovský nebo vdovecký důchod po manželovi nebo manželce, který/á byl/a poživitelem starobního nebo invalidního důchodu, nebo splnil/a ke dni úmrtí podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní nebo starobní důchod podle zákona o důchodovém pojištění. Vdovecký nebo vdovský důchod vždy náleží též manželce nebo manželovi osoby, která zemřela následkem pracovního úrazu.

Jak dlouho náleží výplata vdovského/vdoveckého důchodu?

Vdovský nebo vdovecký důchod náleží po dobu jednoho roku od smrti manžela nebo manželky.

Po uplynutí doby jednoho roku náleží výplata tohoto druhu důchodu, pokud vdova nebo vdovec splňuje některou z uvedených podmínek:

- ▶ pečuje o nezaopatřené dítě – musí jít o dítě, které má po zemřelém nárok na sirotčí důchod, dítě, které bylo v rodině zemřelého vychováváno, jde-li o vlastní (osvojené) dítě vdovy či vdovce nebo bylo-li dítě alespoň jedním z nich převzato do dne smrti manžela nebo manželky do trvalé péče nahrazující péči rodičů,
- ▶ pečuje o dítě, které je závislé na péči jiné osoby ve II., III. nebo IV. stupni závislosti,
- ▶ pečuje o svého rodiče nebo rodiče zemřelého manžela, který žije ve společné domácnosti a je závislý na péči jiné osoby ve II., III. nebo IV. stupni závislosti,
- ▶ je invalidní pro invaliditu třetího stupně,
- ▶ dosáhl/a alespoň věku o 4 roky nižšího, než činí důchodový věk muže stejného data narození nebo důchodového věku, je-li důchodový věk nižší.

Může dojít k znovuoobnovení výplaty vdovského/vdoveckého důchodu?

Nárok na vdovský či vdovecký důchod vznikne znovu, jestliže dojde ke splnění některé z uvedených podmínek do dvou roků po předchozím zániku nároku na vdovský či

vdovecký důchod. K případné obnově výplaty nedochází automaticky, ale vždy na základě žádosti, uplatněné prostřednictvím příslušné okresní správy sociálního zabezpečení (v Praze Pražské, v Brně Městské).

V praxi působí problémy především poslední podmínka, tj. *dosažení alespoň věku o 4 roky nižšího, než činí důchodový věk muže stejného data narození nebo důchodového věku, je-li důchodový věk nižší*. Lidem často není jasná, proto pro názornost uvádíme příklad:

Žena nar. 27. 2. 1955, která vychovala 2 děti, ovdověla 1. 9. 2013. Vdovský důchod jí bude náležet po dobu jednoho roku od úmrtí manžela, tedy do 31. 8. 2014. O nezaopatřené děti nepečuje, není invalidní ani nepečuje o dítě či osobu závislou na péči. Pro nárok na výplatu vdovského důchodu po uplynutí jednoho roku od úmrtí manžela bude tedy rozhodující, kdy dosáhne svého důchodového věku nebo důchodového věku muže stejného data narození jako ona, od kterého se odečtou 4 roky. Důchodový věk této ženy je 60 let – dosáhne ho 27. 2. 2015.

Důchodový věk muže stejného data narození je 63 let a 4 měsíce, věk o 4 roky nižší je 59 let a 4 měsíce, toho dosáhne 27. 6. 2014. Tohoto věku dosáhne dříve než svého důchodového věku. To znamená, že žena před 31. 8. 2014 splní jednu ze zákonných podmínek, tedy dosáhne věku o 4 roky nižšího než je důchodový věk muže stejného data narození a výplata vdovského důchodu jí bude náležet i po uplynutí jednoho roku od úmrtí manžela.

Komu vdovský/vdovecký důchod nenáleží?

Vdovský nebo vdovecký důchod nenáleží po druhovi nebo družce, a to ani v případě jejich dlouhodobého spoluzití a společné výchovy dětí. Nenáleží ani po rozvedeném manželovi nebo rozvedené manželce. Tento druh důchodu nenáleží ani po registrovaném partnerovi nebo partnerce.

Vdovský či vdovecký důchod zaniká dnem uzavření nového manželství. Tuto skutečnost je vdova či vdovec povinen nahlásit ČSSZ. Pokud osoba po uzavření nového manželství znovu ovdoví, může vzniknout nárok na vdovský důchod po druhém manželovi či manželce. Nárok na vdovský důchod zaniká dnem právní moci rozhodnutí soudu o tom, že vdova úmyslně způsobila smrt manžela jako pachatelka, spolupachatelka nebo

účastnice trestného činu. Totéž platí v případě vdovce a nároku na vdovecký důchod.

Bližší informace o podmínkách nároku na vdovské a vdovecké důchody a radu v konkrétní situaci poskytnou každý pracovní den pracovníci okresních správ sociálního zabezpečení nebo call centra pro důchodové pojištění

na telefonním čísle 257 062 860.

Volat, odeslat SMS programem Skype – budete potřebovat Kredit Skype. Zdarma prostřednictvím programu Skype, www.p12.helpnet.cz, Helpnet.cz, Pomoc na dvanáctce

Mimořádná okamžitá pomoc na úhradu doplateků na léky

Neposkytnutí mimořádné okamžité pomoci na úhradu doplateků na léky nelze odůvodnit bez dalšího tím, že vždy je možné předepsat léky bez doplatku. Jestliže z vyjádření ošetřujícího lékaře plyne, že nelze předepsat léky bez doplatku, je možné poskytnout na úhradu doplateků na léky mimořádnou okamžitou pomoc, pokud je částka za léky vysoká a klient ji nemůže hradit z příspěvku na živobytí.

Veřejný ochránce práv šetřil stížnost na postup úřadu práce, který nepřiznal dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu doplateků na léky s pouhým konstatováním, že výdaje na léky jsou obsaženy v částce životního minima a je třeba je hradit z příspěvku na živobytí, který stěžovatel pobírá.

Ochránce práv dospěl k závěru, že úřad pochybil, neboť rozhodnutí o nepřiznání dávky dostatečným způsobem neodůvodnil.

Zákon o pomoci v hmotné nouzi vyjmenovává demonstrativně nezbytné jednorázové výdaje, na které lze mimořádnou okamžitou pomoc poskytnout, a nevylučuje tak úhradu doplateků na léky prostřednictvím této dávky. V daném případě nelze bez dalšího argumentovat tím, že vždy je možné předepsat lék bez doplatku, neboť ne vždy je určitý lék pro pacienta vhodný (pro jeho vedlejší účinky, z důvodu vzájemných interakcí s ostatními léky). Nelze ani využít ustanovení § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění, které umožňuje zdravotní pojišťovně hradit ve výjimečných případech zdravotní péči jinak nehrzenou, je-li její poskytnutí z hlediska zdravotního stavu pojištěnce jedinou možností, neboť zdravotní pojišťovna v těchto případech hradí zdravotní služby, které jinak nejsou hrazeny vůbec.

Jestliže z vyjádření ošetřujícího lékaře, který si úřad vyžádal, vyplynulo, že stěžovateli není možné předepsat léky plně hrazené zdravotní pojišťovnou, měl úřad vést úvahu, v jaké výši stěžovatel měsíčně vynakládá finanční pro-

středky na úhradu doplateků na léky a zda je možné, aby je hradil z příspěvku na živobytí (stěžovatel pobírá dávku ve výši 3.410 Kč) vedle potravin, hygienických potřeb, oblečení apod. Pokud nelze z příspěvku na živobytí doplatky na léky hradit, je možné poskytnout mimořádnou okamžitou pomoc.

Řádné odůvodnění rozhodnutí je zásadní jednak pro žadatele, aby pochopil důvody, které k zamítnutí vedly, současně je však významné i pro postup odvolacího orgánu. Rozhodnutí, která jsou v tomto směru nedostatečná, se stávají nepřezkoumatelnými, což je důvodem pro jejich následné zrušení. Zvláštní pozornost je pak třeba věnovat odůvodnění rozhodnutí, pokud správní orgán využívá správní diskreci či výklad neurčitého právního pojmu, tak aby nedocházelo k porušení zákazu libovůle při rozhodování správního orgánu.

V daném případě úřad musel interpretovat neurčitý právní pojem „nezbytný jednorázový výdaj“ a následně vést správní úvahu o tom, zda jsou dány důvody vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům stěžovatele k poskytnutí dávky na jeho úhradu. Oběma těmito postupům by měl v odůvodnění rozhodnutí věnovat náležitou pozornost.

S prostou argumentací, že mimořádnou okamžitou pomoc nelze poskytnout na úhradu doplateků na léky a že by léky měly být hrazeny z příspěvku na živobytí, ochránce dlouhodobě nesouhlasí. Domnívá se, že bez dalšího nelze tímto způsobem úvahu vést.

Vzhledem k tomu, že v této záležitosti nepanuje shoda mezi stanoviskem ochránce a postojem Ministerstva práce a sociálních věcí, bude další řešení této otázky v obecné rovině předmětem jednání ochránce se zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva zdravotnictví, Všeobecné zdravotní pojišťovny a Státního ústavu pro kontrolu léčiv.

Helpnet.cz

Co nového v SLL Janské Lázně

Novým ředitelem státních lázní v Janských Lázních je od 1. listopadu 2013 vítěz výběrového řízení a bývalý ředitel Léčebných lázní Bohdaneč Ing. Rudolf Bubla. Nahradil tak krizového manažera Ing. Šimurdu. Krizový manažer Ing. Josef Šimurda působil v Státních léčebných lázních Janské Lázně po odvolání dlouholetého ředitele MUDr. Romana Koudeleho od 1. června 2013. Podařilo se mu situaci v lázních stabilizovat, jak nás informoval i na našem aktivu v rámci 15. ročníku Festivalu OOO v září

Odborný léčebný ústav

SLL Janské Lázně s.p. / OLÚ

Státní léčebné lázně s.p. Janské Lázně disponují kromě lázeňských lůžek od května 2013 fondem lůžek následné léčebně-rehabilitační péče, která mají status lůžek odborného léčebného ústavu (OLÚ). Tato péče je určena pacientům, u kterých byla stanovena základní diagnóza, došlo ke zvládnutí náhlé nemoci nebo náhlého zhoršení chronické nemoci, jehož stav je stabilizován a který musí být schopen fyzicky i mentálně spolupracovat.

Cílem této péče je obnovení maximální funkce zdatnosti pacienta a může být poskytována:

a) pacientům ve stádiu stabilizace nemoci, tj. přímým překladem z lůžkových oddělení nemocnic zejména u těchto diagnóz:

- ▶ stav po CMP po odeznění akutního stadia nemoci
- ▶ stavy po úrazech, operacích a dlouhodobé imobilizaci
- ▶ poruchy hybnosti (plegie, parézy) nejruznějšího původu
- ▶ stavy po totálních endoprotézách kloubů a osteosyntézách
- ▶ stavy po operacích na páteři (spondylochirurgické výkony)
- ▶ dekompenzované stavy chronických onemocnění páteře a kloubů

b) pacientům s chronickými potížemi pohybového aparátu nebo neurologickým onemocněním

- ▶ neúspěšně ambulantně léčeným s uvedením, jak ambulantní RHB probíhala (léčebné postupy)

tohoto roku. Když bylo na post ředitele SLL upsáno výběrové řízení, samozřejmě se přihlásil. Komisi předložil koncepci, která vycházela ze čtyřměsíční práce. Počítal s tím, že v letošním roce ještě bude ztráta, příští rok už může být vyrovnaný a v roce 2015 by se měl docílit mírný zisk. Koncepce vycházela z reality a z odvedené práce. Na Festivale nám Ing. Šimurda přislíbil informace do Zpravodaje o Odborném léčebném ústavu a možnosti prodlužování léčebného pobytu. Zde je uvádíme.

- ▶ jako jsou dekompenzovaní revmatici, vertebrapati, dekompenzovaná chronická kořenová dráždění bez indikace k operaci i jiná dekompenzovaná neurologická onemocnění apod.

Návrhová činnost:

- ▶ návrh vystavuje buď ošetřující lékař v nemocnici nebo praktický lékař/praktický lékař pro děti a dorost (PL/PLDD) na základě doporučení specialisty (ortoped, RHB lékař, neurolog, chirurg atd.)
- ▶ příslušné formuláře návrhů najdete na www.janskelazne.com v sekci pro lékaře „Návrh na léčebně rehabilitační péči v odborné léčebně“ – pro dospělého pacienta „Návrh na umístění dítěte v dětské odborné léčebně“ – pro dětského pacienta
- ▶ vyplněný formulář zašle ošetřující lékař nebo PL/PLDD na zdravotní pojišťovnu ke schválení revizním lékařem
- ▶ u hospitalizovaných pacientů se nemusí čekat na doručení schválení, stačí pouze informovat pojišťovnu! Pacient musí nastoupit nejpozději 10 dní po propuštění z nemocnice
- ▶ v indikovaných případech je možné schválit i doprovod (zejména u dětí)

Léčba v OLÚ se neřídí indikačním seznamem pro lázně, je možno ji každý rok opakovat, může navázat bezprostředně na lázeňskou léčbu, pokud tato nestačí zlepšit zdravotní stav, délku pobytu určuje lékař OLÚ, většinou pobyt v délce do 6 až 8 týdnů. Pro nástup do OLÚ je bezpodmínečně nutné vybavit s sebou pacienta chronickou medikací! Pro nás, postižené

s postpoliosyndromem, platí písmeno b). Je potřebné, aby lékař dopsal do formuláře, že

pro pacienta je ambulantní rehabilitace nedostatečná.

Prodloužení léčebného pobytu

Odpovědi Ing. Josefa Šimurdy předcházely dopis předsedy AP Ing. Jindřicha Beneše:

*Vážený pane řediteli,
dovoluji si Vás jménem členů občanského sdružení Asociace Polio, a tudíž pacientů s Postpoliomyelitickým syndromem léčených ve Vámi řízených lázních, požádat o vyjádření k uplatňování Vyhlášky č. 267/2012 Sb. – Indikační seznam pro lázeňskou léčebně rehabilitační péči o dospělé, děti a dorost v SLL Janské Lázně s.p.*

Uvedená vyhláška v příloze v části I., odst. 2. a 3. a v části II., odst. B., indikace VI/1 umožňuje lázeňskému léčebně rehabilitačnímu zařízení navrhnout prodloužení pobytu u dg. PPS. Podle mých informací návrhy na prodloužení pobytu pacientů s PPS nejsou vystavovány od počátku března t.r. (údajně na základě stanoviska zdravotní pojišťovny).

Vzhledem k výše uvedenému Vás žádám, vážený pane řediteli, o vysvětlení, podle jakého dodatku k uvedené vyhlášce případně jiného obecného závazného právního předpisu nejsou lázeňské léčebně rehabilitační pobyty u pacientů s dg. PPS v SLL Janské Lázně s.p. poskytovány.

Děkuji.

S pozdravem

Ing. Jindřich Beneš,

předseda Asociace Polio

Stanovisko k prodloužování lázeňských pobytů u PPS:

*Vážený pane inženýre,
zasílám Vám stanovisko k prodloužování pobytů u pacientů s postpolio syndromem:
Po upozornění ze strany ZP, že se paušálně nebudou prodloužovat pobyty pacientů s PPS, jsme cca v březnu tyto žádosti minimalizovali.*

V současné době je situace jiná. V indikovaných případech (vážné onemocnění, operace, úraz – které zhorší zdrav. stav pacienta v mezidobí od poslední KLL) žádáme po dohodě s pacientem automaticky, u ostatních po zvážení celkového stavu, ev. po konzultaci s revizním lékařem.

Ne všichni postpolio pacienti si přejí prodloužit léčení.

Podle neoficiálního vyjádření RL VZP je potřeba individuálně zvážit žádosti o prodloužení KLL, v případě paušalizace hrozí, že budou všechny zamítnuty. Statistické zhodnocení by nebylo validní – průměrná délka pobytu u indikace VI/1 není směřodátná, protože neudává, kolik pacientů si prodloužení přeje a kolik ne.

Doufám, že vyjádření v tomto rozsahu je postačující.

S úctou

Ing. Josef Šimurda,

ředitel státního podniku

Budoucnost Janských Lázní a českého lázeňství obecně

Na tyto dvě otázky se časopis Můžeš zeptal kromě jiných Jana Pfeiffra, zakladatele moderní české rehabilitace, emeritního přednosty Kliniky rehabilitačního lékařství 1. lékařské fakulty UK a Všeobecné fakultní nemocnice a Andreji Wolfové, specialistky externí komunikace Všeobecné zdravotní pojišťovny.

JANSKÉ LÁZNĚ

Jan Pfeiffer: *Specifikum těchto lázní je v tom, že si tu prošli nejhoršími životními okamžiky skoro všichni naši pacienti s poliomyelitis – tedy infekční obrnou. Tak získaly Janské Lázně velké renomé i za hranicemi. Ale to už je trochu minulost. Lidé o tyto lázně bojují hlavně z cito-*

vých důvodů. Dětská část je stále lázeňská, ale ten zbytek bude asi časem spíš rekreace. Já mám k řadě lázní citový vztah a k lidem, kteří tam jezdí, také. Ovšem racionálně musím říct, že s tím, jak se vyvinula současná medicína, máme lázeňství předimenzované.

Andrea Wolfová: *Janské Lázně pečují především o děti a dospělé s poruchami pohybového aparátu a nervovými nemocemi. S léčebně-rehabilitační péčí o tyto pacienty mají bohaté zkušenosti a dosahují dobrých výsledků. VZP ČR uzavřela od 14. 7. 2013 se Státními léčebnými lázněmi Janské Lázně smlouvu o poskytování lůžkové péče rehabilitačního odborného léčebného ústavu pro dospělé a děti. Klienti, kteří v dané*

chvilí nemohou kvůli indikačnímu seznamu čerpat lázeňskou léčebně-rehabilitační péči, mohou čerpat lůžkovou rehabilitační péči.

Z pohledu VZP je budoucnost SLL Janské Lázně zajištěna smlouvou o poskytování a úhradě hrazených služeb, která nyní platí od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2017. Každý rok je uzavírán aktualizovaný dodatek o financování na příslušný kalendářní rok. Pro budoucnost těchto lázní je jisté také dobré to, že podle ministerské vyhlášky platné od 1. 10. 2012 má rozšířenou škálu indikací o pacienty s artrózou velkých kloubů, po operacích štítné žlázy či dýchacích cest.

ČESKÉ LÁZEŇSTVÍ

Jan Pfeiffer: V minulých dobách se objevil pojem, že lázně jsou rehabilitace pracujících. Začaly se ubírat spíše směrem rekreace na úkor skutečné rehabilitace. Opravdu zlatou éru zažilo české lázeňství v 19. století. Odehrávalo se ovšem v oblastech německy hovořících obyvatel Českého království, což se týká všech nejslavnějších středisek včetně Janských Lázní. Tehdy nebylo po dnešní efektivní medicíně ani vidu, ani slechu, takže se všechno léčilo, jak se dalo. V lázních se dělala politika, obchody a umění. Vzpomeňme na Goetha v Karlových Varech. To ale prakticky skončilo s výstřely v Sarajevu; další ranou byl odsun Němců po druhé světové válce. Přesto byly naopak zakládány další a další lázně, takže jich

teď máme moc. Dnes bych byl pro to, aby se rozvinula rehabilitace tam, kde člověk bydlí a pracuje. Tedy to, čemu se ve světě říká koordinovaná rehabilitace. Zde jsou provázání léčební, sociální a pedagogičtí pracovníci v jeden celek. Je to lepší než odjet na delší dobu do sice velmi příjemného, ale pouze léčebného prostředí mimo domov, kde s tímhle ztratím kontakt. Sem bych upíral energii a finance, protože tahle koordinovaná rehabilitace nám pořád chybí.

Andrea Wolfová: Ministerstvo zdravotnictví provedlo novelizaci tzv. indikačního seznamu, který k diagnózám a jejich stupni přiřazuje nárok na čerpání hrazené lázeňské péče. Ten vešel v účinnost v říjnu 2012. Některé indikace přidává či zpřesňuje, jiné vypouští, protože jsou již řešené specializovanou ambulantní péčí. Přes všechny změny je klíčové, že nadále zachovává oba typy hrazené lázeňské péče – komplexní i příspěvkovou. U většiny diagnóz se nově krátí délka pobytu o týden. U dětských pacientů však zůstává délka pobytů na čtyřech týdnech.

Nový seznam rozlišuje základní a opakovaný pobyt. Také upravuje činnost a interval opakování lázeňské péče. Toto je podle našeho názoru jedna z hlavních příčin výraznějšího poklesu počtu klientů čerpajících lázeňskou léčebně-rehabilitační péči v roce 2013. Tento pokles se týká téměř všech poskytovatelů.

Radek Musílek

Nový šéf obrací kormidlo Janských Lázní

Hlavně léčit, wellness počká

Janské Lázně pod vedením nového šéfa Rudolfa Bubly mění svůj přístup. Pacient dostane lepší léčebné služby, komerční zážitkové programy budou ale muset počkat. Lázně chtějí lákat víc Němců i Arabů, avšak matky dětí z léčebny Vesna před přívalem cizinců varují.

Krkonošské státní léčebné Janské Lázně po příchodu nového ředitele Rudolfa Bubly mění kurz. Krizový manažer Josef Šimurda, který přišel na jaře, chtěl zastavit úplný krach lázní tím, že je více otevře turistům. Nový šéf Bubla hodlá dávat důraz naopak na tradice a všechnu sílu napne k tomu, aby lázně hlavně kvalitně léčily. Pro výjimečné léčebné zařízení chce získat nové pacienty, kterých je od zavedení indikačního seznamu v roce 2012 tragicky

málo. Podle Bubly lázně nemají čas, aby svou záchranu stavěly na něčem jiném, než je léčba. Wellness, zážitkové programy a další komerční služby budou muset počkat. „Kdyby svůj další rozvoj stavěly na tom, bylo by to nešťastné. Hlavní je léčení, jeho nabídka na českém i zahraničním trhu a dostupnost potřebným,“ vysvětluje nový šéf.

Změny by měl pacient poznat na první pohled. „Běžně bývá zvykem, že když přijedete do moderních lázní, jste obslouženi jako v kterémkoliv jiném hotelovém zařízení. V Jankách je to stále hodně postaru, mají zde například ještě klasickou příjmovou a rezervační kancelář, která z moderního pohledu není efektivní. Pacient tam přijde, musí vybalovat všechny doklady. Takto se to dnes už nedělá,“ pokra-

čuje Bubla. Pacient se podle něj hned po příjezdu musí cítit velmi komfortně, jen tak se bude do Krkonoš vracet. „Cesta na pokoj by měla vzbuzovat pocit, že jste v dobrém hotelu,“ míní.

Starosta bude rád, když se lázně víc otevrou veřejnosti

Aktivisté za záchranu lázní dlouho kritizovali předchozí vedení, že se nesnaží využít ani další službu – rehabilitační lůžka. I tady vidí nový šéf velkou příležitost, jen se musí umět prodat.

„S nabídkou se musíme obrátit na domácí trh i do zahraničí, otevřít spolupráci s klinikami, musíme zlepšit i doplnit některé služby,“ říká Bubla.

Starosta Janských Lázní Jiří Hradecký je nakloněn tomu, že lázně by měly spíš léčit než bavit. Plán otevřít je veřejnosti by se však neměl házet do koše.

„Z finančního pohledu by to význam mělo. Dokážu si představit otevřený bazén, masáže a další služby,“ přemýšlí starosta.

Bohatí klienti už mají přednost, všímá si aktivistka

Díru v rozpočtu mají zalepit movití zahraniční klienti. Už nyní jezdí do lázní řada Arabů, Němců, Rusů nebo Poláků. Bubla jim chce dve-

ře otevřít ještě mnohem víc. V arabském světě lázně skoro nemají, Německu je možno konkurovat nižší cenou.

„Musíme však počítat s velkou konkencí. Proto je potřeba s nabídkou léčení oslovit i tamní zdravotní pojišťovny,“ připomíná Bubla.

Představa velkého přílivu cizinců se ale nezamlouvá všem. Zakladatelka iniciativy Zachraňme Vesnu Hana Pánková, která lázně roky navštěvuje se svými dětmi, upozorňuje na riziko, že bohatší klienti z ciziny budou upřednostňováni na úkor českých pacientů.

„Už teď se to částečně děje. Ti, kdo si zaplatí, dostávají automaticky víc. Je méně fyzioterapeutů. Češi tak mají menší počet cvičení, ale Arabové si dopřejí dvě denně a cvičí na rozdíl od jiných i o víkendech,“ stěžuje si Pánková, která je i členkou krizového štábu na záchranu českého lázeňství.

Souhlasí však s vizí nového šéfa, že by přístup k pacientům měli změnit zaměstnanci.

„A to všichni od úklidu pokojů až po chování servírek v jídelnách. Hlavně technický personál si často neuvědomuje, že my jim vlastně dáváme práci, které by si měli vážit. Přístup by měli přizpůsobit i tomu, že tam jsou děti,“ soudí Pánková.

25. 11. 2013 Ladislav Pošmura,
www.hradec.idnes.cz

Pod čarou

Když jsem v souvislosti s Lázněmi Janské Lázně registroval titul – krizový manažer – hledal jsem objektivní odpověď na otázku – krize a tím i krizový manažer. Našel jsem mimo jiné toto:

„...v naší zemi je mnoho lidí, kteří se domnívají, že hospodářský úpadek lze sanovat penězi. Hrozím se důsledku tohoto omylu. V postavení, v němž se nacházíme, nepotřebujeme žádných geniálních obrátů a kombinací. Potřebujeme mravní stanoviska k lidem, k práci a veřejnému majetku. Nedělat dluhy, nevyhazovat hodnoty za nic, nevydírat pracující.“ Tomáš Baťa, 1932.

Proč toto moto

Jaké geniální obraty a kombinace se podařily panu ministru Hegerovi prostřednictvím krizového manažera v SLL Janské Lázně, s.p. Depandance stále zavřené, nesmyslný nápad,

že část dětské léčebny Vesna bude přestavěna na léčebnu dospělých, propuštění 55 zaměstnanců, odvolání vedoucí lékařky léčebny dospělých MUDr. Dlouhé a další, jistě „užitečné“ kroky, které ani neznáme.

Neznám jmenný seznam zaměstnanců, ale dovolím si všem poděkovat za činnost v SLL Janské Lázně, kterou přispěli k naší léčbě.

Samozřejmě jmenovitě paní primářce MUDr. Zuzaně Dlouhé, odvolané z této funkce v pracovní neschopnosti, které za sedmáct let prošlo rukama tisíce návrhů na léčebnou péči postižených pohybovým ústrojím a která měla vždy vřelý vztah k pacientům s PPS. Těšíme se, vážená paní doktorko Dlouhá, že budete dále v lázních naší ošetřující lékařkou a budeme rádi, když nám jako i v minulosti přispějete odbornou ale i přátelskou radou.

Ing. Jindřich Beneš, předseda AP

Potvrzené případy poliomyelitidy v Sýrii

Dne 19. října WHO informovala o klastru akutních chabých paréz (AFP), detekovaných od začátku října v syrské provincii Der Al Zour, na východě země podél hranice s Irákem. Celkem se jednalo o 22 případů. Věková distribuce: 5 případů u mladších než 1 rok, 13 případů u 1-2letých a 4 případy u jedinců starších 2 roky. Počáteční testy prováděné v národní referenční laboratoři v Damašku indikovaly pozitivní nález divokého polioviru. Vzorky byly zaslány ke konfirmaci do Regionální referenční laboratoře WHO/Eastern Mediterranean Region, která dne 29. října potvrdila izolaci divokého polioviru typu 1 (WPV1) v deseti vzorcích. Ve většině případů se jednalo o děti mladší 2 let, neimunizované nebo imunizované nekompletně. Divoký poliovirus byl naposledy v zemi detekován v roce 1999.

V Sýrii je imunizace proti poliomyelitidě povinná od roku 1964. V letech 2002 až 2010 byla hlášena proočkovanost třemi dávkami OPV (OPV3) u dětí mladších 1 rok nad 95 %. Od roku 2010 klesla proočkovanost proti všem infekcím vakcinací preventabilních a odhadovaná proočkovanost OPV3 u věkové kohorty 12 až 23 měsíců byla v roce 2012 jen 52 %. Surveillance* AFP probíhá od roku 1993, její indikátory byly považovány od roku 1996 až donedávna za uspokojivé.

V důsledku probíhajícího konfliktu se zdravotní situace v Sýrii v průběhu posledních let rapidně zhoršuje. Zničeno bylo přes polovinu státních nemocnic, téměř 80 % ambulantních zařízení, přes 70 % zdravotníků uprchlo ze země. Dramaticky narůstají epidemie infekčních nemocí – spalničky, tyfus, leishmanióza, akutní průjmy, hepatitida.

Vlivem současné situace je Sýrie ve vysokém riziku výskytu polia i nárůstu dalších vakcinací preventabilních onemocnění. V zemi jsou plánovány rozsáhlé suplementární imunizační kampaně. Také sousední země plánují mimořádné imunizační aktivity. V Turecku pobývá v táborech 400 000 syrských utečenců, dalších 200 000 mimo tábory. Turecká vláda plánuje v rámci kampaně vakcinaci dětí především ve věku 0 - 59 měsíců, ale zvažuje i věk 0 až 15 let. Počítá s vakcinací 1 milionu osob trivalentní OPV. Dle UNHCR (Úřad OSN pro uprchlíky) je

v současnosti registrováno přes 2 miliony syrských uprchlíků, téměř 20 % z nich tvoří děti mladší 5 let.

Před konfliktem v roce 2011 žilo v zemích EU přes 100 000 Syřanů. V posledních měsících jejich počet dramaticky narostl. Přes polovinu registrovaných uprchlíků tvoří děti. Je očekáváno, že počet žadatelů o azyl, utečenců a nelegálních migrantů do EU bude narůstat. Nejčastější destinací nelegálních emigrantů je Německo a Švédsko.

Dne 21. října uspořádala WHO, ECDC, EMA (Evropská léková agentura) a HSC (Výbor Evropské komise pro zdravotní bezpečnost) s členskými státy EU telekonferenci, věnující se současné situaci. Všem osobám cestujícím do a z oblastí s výskytem poliomyelitidy je doporučováno kompletní očkování, případně přeočkování proti této infekci. Restrikce pro cestovatele nejsou uplatňovány. Zdůrazněna byla zásadní role vysoké proočkovanosti, surveillance* AFP, surveillance* prostředí, případně surveillance* enterovirov. V zemích EU je k vakcinaci používán IPV v minimálně čtyřdávkovém schématu. Jediné Polsko používá kombinaci IPV a OPV (3+1), ale hodlá přejít na výhradní vakcinaci IPV z důvodu nedostatku dodávek OPV deklarovanou současným dodavatelem. Obecně na otázku existence rezervy vakcín proti poliomyelitidě odpověděly pouze 3 státy z 28 dotázaných kladně (Velká Británie, Řecko, Norsko).

Země, ve kterých jsou syřští občané umístěni v určených prostorách (táborech), by měly provádět tzv. zesílenou klinickou surveillance*, surveillance* prostředí a systematický sběr vzorků stolic od symptomatických i asymptomatických osob. Členské státy EU, do kterých přicházejí utečenci a žadatelé o azyl ze Sýrie by měly při příjezdu ověřit jejich vakcinační status a zajistit vakcinaci proti poliomyelitidě, je-li potřeba i jiné vakcinace. Zároveň je všem členským státům EU doporučováno zrevidovat národní pohotovostní plány pro zachování stavu „polio-free“, tedy reakci na import nebo cirkulaci polioviru a rezervy vakcín proti polio.

* Surveillance – sledování, dohlížení, dozor

Zpravidla MZ ČR s přispěním materiálů WHO a ECDC

PhDr. Hana Preinhaelterová, CSc. – česká indoložka-bengalistka

Když jsem na internetu do vyhledávače zadala její jméno, vyjelo mi několik odkazů. Nebyl tedy žádný problém sestavit její curriculum vitae.

Hana Preinhaelterová se narodila 12. 9. 1938 v Českých Budějovicích, žije v Praze. Absolvovala Filozofickou fakultu UK v roce 1962 na oborech bengalistika – anglistika. Doktorát filozofie získala v roce 1968 na základě diplomové práce *Humor v bengálské lidové literatuře*. Roku 1992 obhájila kandidátskou disertační práci *Rozpad tradiční hinduistické rodiny v současné bengálské povídce* a dosáhla vědecké hodnosti CSc.

Po absolvování vysoké školy krátce pracovala v Orientálním ústavu ČSAV a na ministerstvu školství a kultury jako referentka pro kulturní styky s Indií. Od roku 1964 byla přijata na katedru věd o zemích Asie a Afriky FF UK jako asistentka, později jako odborná asistentka na oboru bengalistika. Její práce byla zaměřena hlavně pedagogicky (skripta, učebnice bengálštiny - největší tohoto druhu na světě) a populárně-vědecky (překlady, popularizační knihy, články, pořady v rozhlasu a TV, přednášky). Z politických důvodů jí vedení katedry zamítlo přípravu kandidátské práce a byla vyloučena z účasti na vědeckých plánech. Roku 1982 byla zrušena výuka bengalistiky jako oboru. Roku 1983 opustila fakultu a působila jako profesorka angličtiny a bengálštiny na Jazykové škole v Praze. V roce 1990 se vrátila na FF UK, kde přednášela donedávna.

O svých zážitcích v Indii napsala knihu *Moje bengálské přítelkyně*, v publikaci *Hinduista od zrození do zrození* představila přechodové rituály v dnešním bengálském hinduismu a v knize *Ó Matko Lakšmí, dej mi dar!* zpracovala doprovodné příběhy magických obřadů bengálských žen. Spoluautorsky se podílela např. na knihách *Indie, Bohové a lidé*, *Svět živých a svět mrtvých*, *Posvátno v životě člověka*.

Knižní překlady: Džasímuddín *Upovídáný Gopa* (*Žertovné lidové příběhy*), *Lásky nelaskavé*, Rabíndranáth *Thákur*, *Sádhaná*, *O zlu a o lásce*, Sunil Gangopádhjá *Ohromný svět*, Ášápúrná Debí *Kdyby zdi promluvíly*.

V roce 2009 připravila se studenty bengálštiny průřez současnou bengálskou povídkovou tvorbou *Dusivá noc*.

V současnosti se zaměřuje na kulturní antropologii, propojení sociálního a náboženského aspektu v životě Bengálců. Překládá zejména moderní bengálskou prózu, publikuje v časopisech *Světová literatura*, *Labyrint*, *Nový Orient*, *Literární noviny* atd.

A zde je její osobní povídání:

Obrnu jsem dostala v pěti letech a vliv na můj život měla zásadní. Především jsem se z mladší, a tudíž hloupější a přehlížené sestřičky rázem stala chudinkou všemi hýčkanou. Můj každý, i ten nejbanálnější životní úspěch (stoj na jedné noze, chůze do schodů) byl oslavován jako geniální hrdinství. Já sama jsem si pozice rodinného mazlíčka nebyla vědomá. Prostě jsem ji s chutí prožívala jako normální šťastné dětství. Ale sestra to těžce nesla, jak se mi na stará kolena přiznala.

Dospívání bylo horší. To vám, milé spoluobrnářky a možná i spoluobrnáři, nemusím líčit. Taneční (chodit – nechodit?), první rande (o holi – bez hole, ale pajdat?) atd. v nejrůznějších variantách, trapnostech a žalostech. Na druhé straně ovšem byly Janské. Táboráky v Klauzáku, kytara, dálkové pochody denní i noční atp. To také nemusím líčit. Znáte to z hrdinských ság Mrakodrápáků. Já jsem k nim patřila jen jaksi bokem, byla jsem trochu mladší a mnohem méně statečná. Přesto mi posedlost chůzí nebo tím, co se před lety mohlo chůzí nazývat, zůstala dodnes. Se zatátými zuby a s bolestí ve hřbetě se stále ploužím po stezkách Krkonoš i Jeseníků, skály zdolávajíc

Paní Hana Preinhaelterová
v sári na pouti po posvátných
místech hinduismu v roce 1967.

nahoru po čtyřech a dolů po zadku. Čelím přitom od „zdravých“ turistů obdivu (jsou-li inteligentní) nebo zděšení (jsou-li naopak). Většinou je to ale opravdu obdiv. Méně inteligentní „zdraví“ už totiž dávno přestali po horách chodit. Objíždějí je v autech, od hospody k hospodě. V tom je, milí postpoliosyndromisté, naše doživotní útěcha. Až i my je (ty hory) budeme nakonec všichni objížďet na vozících či v autech, budeme se s nimi (s těmi „zdravými“) potkávat ve stejných hospodách.

Pubertální trampoty zásadně ovlivnily i moje rozhodnutí, čím budu. Obvyklé holčičí sny o baletkách, modelkách, ba i jen o vroucně milujícím manželovi, jsem si nedovolila ani snít. Kdo by vroucně miloval ženskou, co má jednu nohu jako špejli a ještě k tomu o 4 cm kratší než tu druhou! Budu hledat štěstí jinde. Prostě se nevšímám, najdu si zajímavý a náročný obor a ten mi vyplní život a nahradí všechny slasti manželské i mateřské.

Padesátá léta ovšem nenabízela závratné perspektivy. Ráda bych se byla podívala do světa, ale byla tu železná opona. Nakonec mi však právě ona poskytla to, co jsem hledala. Socialistický tábor posiloval svůj vliv v „rozvojových zemích“ a rozvíjel k tomu řadu studijních oborů včetně orientální filologie. Ještě před maturitou v Plzni jsem zaslechla zvěsti o tom, jak čeští studenti čínštiny už během studií odlétají do Číny na roční jazy-

kový trénink. Znělo mi to fantasticky, až děsivě. Dálého Východu jsem se bála, už proto, že jsem o něm nic nevěděla. Ale co třeba Indie? Přemohla jsem všechny mindráky obrnářské i venkovanské a poslala do Prahy přihlášku na studium hindštiny. Zkoušku jsem udělala, a protože hindština se toho roku neotevírala, byla jsem přijata na bengálštinu v rozumné kombinaci s angličtinou.

Byl to správně zvolený obor a konec konců i čas. Při svém prvním pobytu v Bengálsku v letech 1966 až 1967 jsem zastihla Indii, zvláště tu vesnickou, v pradávném stádiu vývoje technického i rodinného. Rolníci orali pole stejnými pluhy jako před tisíciletími, hrnčíři kroužili na hrnčířském kruhu hliněné šálky na jedno použití, miminka neznala kočárky, ale jen boky maminek a starších sourozenců, a babičky nic nevěděly o elděenkách, protože jim potomci dosloužili do smrti. Další štěstí byla výše, nebo spíš níže, mého stipendia: měsíčně 250 rupií, tj. 250 Kčs. Kurz nehrál roli, obě měny byly nesměnitelné, a tak jsem si z vlastní české kapsy nemohla přilepšovat. Na cestu do Indie (můj vůbec první let letadlem!) mi ministerstvo školství, které mě vysílalo, dalo zálohu několika anglických liber a tu jsem po návratu musela přesně vyúčtovat. Tahle situace mě nutila žít maximálně úsporně, např. jezdit nejnižší vlakovou třídou a využívat pohostinství indických přátel.

Poznala jsem tak Indii zdola a zvnitřku a byla to velmi cenná zkušenost, v té době ještě ne životu nebezpečná.

A co obrna? Nebyla překážkou? Ani ne. V té době jsem na kratší vzdálenosti ještě nemusela chodit s holí a delší vzdálenosti, natož pochody, na něž jsem byla z Krkonoš vytrénovaná, pro mě nepřipadaly v úvahu: byla jsem žena a ještě k tomu neprovdaná! Zato jsem mohla celé dny prosedět a proklábosit ve vnitřních – ženských – prostorech domácností. Tenkrát mě toto omezení pohybu vydražďovalo až k zuřivosti. Jakmile jsem se trochu rozkoukala, koupila jsem si ojeté kolo (na nově jsem neměla) a na něm jsem objížděla vesnice kolem university v Šántiniketanu, mé hostitelské instituce. I tam jsem se ale cítila nejpříčetněji mezi ženami a dětmi na dvorcích hliněných chalup. Byla jsem žena a mluvila jsem jejich řečí. Scházelo jedině: nosit jejich oděv. A tady opět přispěla obrna. Stalo se to hned na začátku mého pobytu, a to tak, že se to dá říci jen mezi obrnáři. Stála jsem v evropských šatech (koncem šedesátých let byly hodně mini) před vesnickým chrámkem a poslouchala výklad svého profesora o terakotové architektuře. Za námi a kolem nás se tísnil dav dětí, které si mě příběhly zblízka prohlédnout. Nebylo tam k hnutí. Na to jsem byla zvyklá, bílé memsáb se v tom kraji tehdy vyskytovaly zřídka. Situace však byla výjimečná tím, že pan profesor byl Jihoind a neuměl dobře bengálsky. Mluvili jsme spolu anglicky a malé vesničanky tudíž ani nenapadlo, že jim rozumím. Která memsáb taky umí jejich řeč? Tak jsem jedním uchem poslouchala pana profesora a druhým uchem děti. Na jednou jasný hlásek bengálsky vypískl: „Helejte, vona má jednu nohu tenkou a druhou tlustou.“ „Dovopravdy,“ zajásal druhý. „A to takhle mají všechny memsáb?“ Ztuhla jsem a mrkla po panu profesorovi. Nehnul ani brvou. Nerozuměl? Nebo to na sobě jenom nedal znát? Hned druhý den jsem se začala učit chodit v sári. Co chodit! I jezdit. Radši si zapletu sári do kola a havaruju, než abych něco podobného zažila ještě jednou.

Můj obor mi tedy opravdu zajímavě naplnil celý život, ba naplňuje mi ho dosud. Na fakultě už neučím, ale s bývalými studenty stále udržuji cenné mezigenerační přátelství. Martinovi, jednomu z nich, jsem předala výuku bengálštiny na FF UK, doktorandka Kristýna za mnou pravidelně dojíždí na Prosek, kde spolu překládáme tlustý klasický

bengálský román. Já tomu říkám předávání překladatelské živnosti, ale obě víme, že to k uživení není. Než to doproložíme, já budu dávno v hinduistickém nebi a Kristýna, vyjde-li román vůbec, pozve za celý překladatelský honorář kolegy bengálštináře na oslavu do hospody, kde jsme před pěti lety slavili moje sedmdesátiny.

S oborem to dopadlo dobře, ale předsevzetí jsem v celé šíři nedodržela. Vdala jsem se, povila dvě děti a teď mám pět vnoučat. Normální život, řeklo by se. A já jsem si opravdu při svém druhém dítěti začala uvědomovat, že můj pubertální obrnářský pocit méněcennosti zmizel. Nebyl pro něj důvod. Musela jsem zastat stejně práce jako „zdravé“ matky a byla jsem přitom utahaná stejně jako ony. Opravdu nemyslím, že víc. Soudím podle toho, jak stejně byly naše stesky na manželky, na tchyně či na děti. Citelný mindrák mě přesto provázel celý život. Když jsem byla u dětí, myslela jsem na to, co nestíhám v práci, a na fakultě jsem si zoufala při představě, že naši Lídu nebo Vítku poslala paní učitelka domů, aby vyleželi nachlazení, a že doma nikdo není.

Bylo by to lepší, kdybych byla své rozhodnutí k neprovdání dodržela? Jak jsem se tak během života poznala, spíš ne. A byla bych v tom případě stihla udělat víc ve svém oboru? Bůh ví. Spíš taky ne. Ono je každé zaměstnání náročné tolik, kolik do něho vkládáme. Na to jsem taky přišla až během života. Stejný mindrák mají všechny ženské. Tak čeho litovat?

Obrny nelituju, s tou jsem se dokázala vyrovnat, a dokázali jsme to nějakým způsobem my všichni. Měli jsme na to celý život a začali jsme ještě jako kurážné děti.

Postpoliosyndrom se mnou ale mává, jen co je pravda. Proti němu už moc nepořídím. Můžu si leda hledat útechy, byť sebeobskurnější. Zde je jedna:

Jako všichni mí současníci, i já jsem si celý život myslela, že lidé jsou čím dál tím nevychovanější, nevyšimavější, nesoucítěnší a vůbec horší ve všem všudy. Náš nenáviděný Syndrom mě ale v posledních letech přesvědčuje o opaku. Nikdy na mě v pražských dopravních prostředcích nebyli lidi tak hodní, jako jsou teď. Než se se svými francouzskými zavěšenými na zápěstích vyšplhám do tramvaje (autobusu), všichni v tramvaji (autobusu) už stojí a nabízejí mi místo. Vážně. Statistická odchylka je zanedbatelná. Není to krásné?

mm

Vendulka

V dětství měla asi obrnu – nikdy jsem se jí na to neptal. A nyní měla invalidní důchod. Chodila s velkými obtížemi, a přesto působila velmi čiperným dojmem. V nedalekém městě si vzala jako dobrovolná spolupracovnice Charity na starost státní domov důchodců. Pravidelně navštěvovala úplně všechny pokoje. I stařík, který jí dal napoprvé facku, se jí časem už nemohl ani dočkat. Pro všechny měla dobré slovo a čas – a nekonečnou trpělivost. Postupně připravovala mnoho lidí k přijetí svátostí. Pak pozvala pana faráře. Jednou za čas pořádala v kulturní místnosti setkání s hostem. Pozvala i mě. Po besedě se zeptala: „Co vám mohu za to dát?“ Trochu mě zaskočila. Nečekal jsem, že by mi měla něco dávat. Ale pak mě napadlo: „Nemohla byste podobným způsobem začít i v naší farnosti – v domě s pečovatelskou službou?“ Vyhradila si na to čtvrtek jednou za čtrnáct dní. Pravidelně přijížděla na ranní čtvrtelní mši svatou a po ní se většinou nezdržela ani na čaj: „Musím vyrazit do služby, než se mi ti pohyblivější rozutečou po městě...“ Pauzu měla jen o prázdninách, když se na několik týdnů odjela léčit do lázní. Do kufru svého autíčka si dala balíky časopisu Milujte se! Možná ho ostatní pacienti ještě neznají... Vzala ho i do kostelů

v okolí. Díky Vendulce jsem si uvědomil: V životě je to jako ve sportu. Není tolik důležité, kolik šanci dostaneš. Výsledek hry určují ty proměněné.

P. Pavel Zahradníček OMI, Výstřižek z časopisu Milujte se! 23/2012 nám poslala J. Šebestová

Redakční poznámka: Určité mnozí z vás jste po přečtení těchto řádků okamžitě věděli, o kterou Vendulku jde. Ano, je to naše obrnářská Vendulka – Vendulka nebo Vendy Krončáková. Takovou jí známe i z pobytů v Janských Lázních. Když vyšla z centrální jídelny, postupně se zastavovala u jednotlivých laviček před kolonádou. S každým prohodila pár slov: jak se kdo má, jak jde život, co je nového, kde byli na výletě, co plánují. Vendulka je moje přítelkyně a kamarádka. Kolikrát je mojí pravou rukou při organizování festivalu Obrnáři obrnářům a o obrnářích, při tombole je nenahraditelná. Je s ní příjemné, zábavné a je na ní spoleh. Je moc fajn, že jí máme.

mm

Na moji druhé rekondici v Janských Lázních

Jak jsem možná už kdysi psala, za svého působení na Slovensku jsem byla organizátorkou mnohých rekondic. Nejříve v rámci Svazu invalidů, Svazu tělesně postižených a po založení Asociace polio v SR pro její členy. Přiznám se, že ty první měly úplně jiný charakter. Organizačně jsem zajišťovala kompletní celodenní program jednotlivých rekondic. Nešlo jenom o rehabilitaci, odborné přednášky ale i volný čas vyplněný kulturně-společenskými akcemi, hrami,

soutěžemi a zábavou. Byl to záprah na čtrnáct hodin denně. Zvládala jsem to díky svým dobrým spoluorganizátorům. Odměnou nám byli spokojení účastníci, kteří odjížděli domů plní elánu, z čehož jsme všichni měli radost.

Po přestěhování do Čech jsem neváhala a chtěla dostat se do Janských Lázní jsem se přihlásila na rekondici organizovanou panem Evženem Filipem. Samozřejmě jsem chtěla vědět, jak to chodí zde v Čechách. Byla jsem vybrána a tak jsem se v roce 1999 ocitla poprvé v Sola Fide na moji první české rekondici. Byly to úchvatné dva týdny. Ocitla jsem se po několika letech na pobytu v mých od dětství oblíbených Janských Lázních. Plnými doušky jsem vstřebávala atmosféru přátelské party obrnářů.

Další roky jsem si účast na rekondici kvůli zaměstnání a delším lázeňským pobytům nemohla dovolit. Až letos už ano. Neváhala jsem a v poslední chvíli se přihlásila i se svou přítelkyní Vendulkou na dvoutýdenní rekondici

v Sola Fide. Opět jsem si to užila. Byla jsem ráda, že se můžu věnovat svému ochablému tělu cvičením, plaváním, masážemi. Mohla jsem se také věnovat nicneděláním a odpočinku. Sice jsem dodělávala první číslo našeho Zpravodaje a bylo akutně třeba doplnit tedy hektické informace, ale počasí mi to plně umožnilo. Že bylo škaredě, nám bylo všem líto, protože jsme si chtěli vychutnat i posezení před kolonádou nebo vycházky po okolí. Jenomže zima a deště byly vytrvalé. Venku nešlo pobýť. Ale nám, co jsme si chtěli vychutnat obrnářskou sešlost, to nevadilo. V útulném až

domácím prostředí sídla rodiny Cejnarových jsme si více povídali, vzpomínali a kuli pikle i když už ne tak odvážné jako kdysi. Do toho nám hrála i kapela Polio Music. A mohli jsme se věnovat i mojí kartářské vášni. Prostě bylo mi fajn, protože jsem se o nic nemusela starat. Pečoval o nás pan vedoucí, po Evženkovi Filipovi nastoupivší Emil Chadima. Pan vedoucí vše perfektně zařídil. Emile, děkuji, myslím, že mluvíím za všechny účastníky rekondice. Mám jedinou připomínku – příště, prosím, poruč větru a slunci...

mm

Byl jsem v lázních Slatinice u Olomouce

Už vloni v září na srazu polio v Jánkách jsem avizoval, že do Jánek asi nepojedu v obvyklém termínu (leden, únor), a že zkusím i lázně jiné, tedy ty lázně, které jsou uvedeny na indikačním seznamu pro rehabilitaci PPS. Ze seznamu mnohých, a snad i věhlasných, padla moje volba na lázně Slatinice u Olomouce. Dříve, než jsem si nechal do návrhu Slatinice napsat, poslal jsem formou mailu dotaz na ubytování, na termín, jak a kde parkovat, na příjem internetu atd. Během 24 hodin mi ze Slatiníc přišla uspokojující odpověď, takže bylo rozhodnuto. Odeslaný návrh mi moje pojišťovna (VZP) během týdne potvrdila a odeslala do Slatiníc. Na základě toho mi ze Slatiníc telefonovali a sám jsem si, připomínám bez jakéhokoliv poplatku, určil den a měsíc nástupu. Během 48 hodin jsem obdržel předvolání a v den nástupu jsem jel... Z Českého Krumlova do Slatiníc to mám autem 280 km, cestu jsem zvládl, i se zastávkami, za čtyři hodiny.

Příjem – po příjezdu jsem se odebral do přijímací kanceláře, kde se mne ujala ihned jedna ze tří pracovnic. Vše proběhlo tak, jak jsem zvyklý z Jánek. Po zaplacení poplatků za jednolůžák SWC s balkonem, včetně TV (180 Kč/den), lázeňský poplatek (13 Kč/den), a poplatku za WIFI na pokoji (75 Kč na 21 dní), jsem šel ihned k ošetřujícímu lékaři. Po vstupní prohlídce a dohodě o procedurách mi na sesterně byl vytištěn a předán rozpis procedur. Poté jsem se odebral na oběd, a hned jsem absolvoval jednu z prvních procedur - rašelinový zábal. Příznám, že mi přišel vhod, neboť po čtyři hodinové jízdě autem je to na záda balzám...

Ubytování – LD Hanačka byl rekonstruovaný v roce 2010 z prostředků EU – velký pokoj s balkonem a placatou televizí (16 programů), předsíň se šatní skříní, koupelna se sprchovým koutem, na chodbě veliká lednice a varná konvice. Bydlel jsem ve II. patře, kam jsem se dopravil výtahem. Pokoj byl situovaný na JV, takže mě probouzelo ranní sluníčko. Samotný LD Hanačka je obklopen lesoparkem, takže od rána do rána je klid. A pro vozíčkáře všude bezbariérový přístup.

Procedury – stejné jako v Jánkách, denně tři až čtyři, v sobotu zpravidla dvě. Co se týká bazény, tak ten byl jen pro cca deset osob, ale co mne překvapilo, a to jsem zatím neviděl, podvodní rotoped. Jinak procedury na dobré úrovni.

Stravování – snídaně jednotná, pomazánky, sýry, salámy, paštiky, med, marmeláda, čaj, káva, nebo kakao a pečivo obyečné i celozrnné. Obědy a večeře se vybíraly ze dvou jídel na týden dopředu. Strava byla dobrá a hlavně dost, nebyl jsem svědkem, že by si dával někdo nášup. Např. svíčková s knedlíkem - řádná porce masa, k tomu čtyři knedlíky, ale tak široké, že měly obsah šesti, fakt... Samozřejmostí byla i strava pro různé diety.

Parkování – bez poplatku, auto jsem měl v uzamčeném, ale nehlídaném areálu. Klíče jsem dostal při příjmu.

Kultura – každý den se něco dělo, o to se staral kulturní referent, o sobotách se i tancovalo...

Závěrem... pokud nám ministerstvo nic nezmění, rád bych do Slatiníc v roce 2014 jel znovu. Pro více info klikni na www.lazneslatinice.cz

Milan Šipan, Český Krumlov

Lázně tak trochu jinak

Lázně Velichovky se zavřely – neměly pacienty. Jiné lázně se mění na wellnessy nebo na speciální léčebná zařízení. V lázních v Karvině definitivně uzavřeli starou část lázní, a uvažují, že by z toho udělali nějaký domov pro seniory se zvýšenou péčí. To by snad nebyl špatný nápad, možná, že bych se tam za pár let také mohl přesunout.

Ale právě z předvčerejška (psané v červenci) mám tak trochu jiný zážitek. Dostal jsem na starost vnuky, byli jsme v nějakém museu a vraceli jsme se zpět kolem Ostravy, tak jsem se s nimi

stavil v lázních Klimkovice. Provozuje je nějaká soukromá firma. A trochu mi to připomnělo lázeňskou pohodu někdy z padesátých let.

V lázeňské kolonádě hrál pro zábavu malý orchestr, v cukrárně jsme si koupili zmrzlinu, venku restaurace grilovala buřty a ryby, vedle byl skákací hrad pro děti, venkovní posezení restaurace zcela zaplněné a všude plno lidí.

A hodně pacientů.

Přeji hezký zbytek léta.

Mirek Novosad, Těrlicko

Kam na dovolenou? Na Makarskou riviéru

Pláže Makarské riviéry, kterou lemuje pohorí Biokovo, jsou pro mnoho turistů již obvyklým místem letního odpočinku. Turistický ruch tady kvete už desítky let. Staré vesnice tu sousedí s moderními hotely a horské srázy střídá infrastruktura vybudovaná pro lepší dostupnost oblíbených destinací. O vydařený pobyt se pak postará nejen rozmanitost riviéry, na níž najdete snad všechno, na co si vzpomenete. O Makarské, o Biokovce a o její bezbárierovosti mi vyprávěl ne jeden obnár. Vždy jsem říkala – napište o tom do Zpravodaje. Teď se toho ujímá Alena Zrůnková.

Proč na Makarskou šetříme celý rok a každý rok jezdíme? Celý rok nosím neprodyšný laminátový přístroj. Když přijdu na pláž, vložím v 10 hodin nohy do moře a vytáhnu je v 16 hodin a to po deset dnů. Pochopitelně jsem namazaná 50 + krémem, na hlavě čepici. Nezajímá mě nějaká rakovina kůže nebo jestli jsem opálená. Kvůli tomu tam nejezdím. Kdyby nebylo moře, tak mám na noze samé ekzémy. Jezdí tam také vozíčkář Rus s manželkou a tchýní na celý měsíc. Neplave, jen sedí na molu a zhluboka dýchá vlhký mořský vzduch. Tam ponožka schne dva dny.

Makarská je jedním slovem prostě perla Chorvatska. Kamínková pláž, která nám nejlépe vyhovuje (neboříš berličky do písku). Na Makarské nejsou kameny jako například v Pule v Poreči. Nejsou u vstupu do moře žádné řasy, ježci, hvězdičky. Tím, že se nachází mezi horami Biokovo, je tam stálé počasí.

Pro nás je ovšem nejdůležitější výtah, který nás dá do moře a zase vytáhne. Makarské pláže jsou přeplněné lidmi. Kdo chce mít klid, musí zastavit o něco blíže například v Tučepi. Invalidé mají

vymezenou pláž s cedulí „pláža dla invalidov“. Je tam služba z hotelu Biokovka. Hotel je nad pláží a je bezbárierový s vlastním bazénem a poskytnutým léčením. Půjčuje lehátka za 40 kun na den a osobu, zametá písek na molu ať neuklouzneš a spouští výtahem do moře.

Chorvatsko máme celé projeté od Istrie až dolů na jih. Nejdříve se stanem, pak hotely, dnes apartmán v soukromí. Apartmán v soukromí přijde za 10-denní pobyt o 10 tisíc korun míň než hotel Biokovka nebo Merkur. Vše má své kouzlo. V Biokovce jsme byli dvakrát po sobě, vždy jsem přibrala čtyři kila. Všechno dobré, švédské stoly. V apartmánu v soukromí nejsem vázaná na čas, vařím pouze snídaně a večer jsme na večeři v jejich hospůdkách, protože milujeme oba ryby. Ubytování v soukromí objednávám přes počítač pomocí překládače. Oslovím několik vilek, hlavně zdůrazním, že tam nesmí být ani jediný schod. Apartmány v soukromí nejsou zařízené pro těžké invalidy. Žádné madla u WC, dveře 60 cm, kde vozík neprojde. Vozíme sebou sprchovou židličku a kobereček do koupelny. Známe to, všude jsou krásné lesklé podlahy. My musíme mít zátěžové koberce, protože stačí kamínek nebo kapka vody a jsme na zemi.

Na Makarskou riviéru je to z Kopřivnice 1120 km. Střídáme se v řízení auta po dvou hodinách. Krásné dálnice až k moři. Teď otevřeli před Makarskou nový tunel, který zase cestu urychlí. Vozíme sebou dva skútry, tím to auto není lehké na ovládání a navíc naše ramena díky polio již za moc nestojí. Cesta je velice únavná. Směrem tam jedeme dva dny (přespáváme u benzínky v autě), zpět jedeme 16 hodin v kuse. Je dobré přespát v hotelu. Hned po pře-

jetí chorvatských hranic jsou dva bezbariérové hotely. Spaní v autě není nic moc. Nemůžeme kvůli skútrům ani položit sedadla.

Byla jsem v Rusku, Německu, ve Francii, v Řecku – takže můžu porovnávat. Na Chorvatech se mi líbí jejich chování, vždy ti bez řeči se vším pomohou, bez problémů se s nimi domluví (s Maďarem nikdy), jejich červené víno plné slunce, jejich písničky o lásce a o moři. Miluji zpěváka Ludo Hrniče. Prostě není co řešit. Víím, že pokud nám to zdraví dovolí, pojedeme příští rok znovu.

O 100 km blíže než Makarská je historický Zadar a bezbariérový hotel „Puntamika“. Bohužel zvedák do moře je jen na Makarské. Je zaplacen z fondů Evropské unie. Na Makarskou jezdí i naši známí jako je Karel Majer s Janou, Vlastík Šiška s manželkou, Josef Tichý s Janou. Pravidelně poslední týden v červnu tam dojíždí mikrobusem pro osm osob z pražské organizace. Jezdí s námi přátelé z Košic manželé Petřikovi, manželé ze Srbska, a jiní. Někdo jezdí k moři v létě, někdo na podzim. Poslední týden v červnu je ubytování levnější než v červenci, moře je stejně teplé jako na podzim (sledují to na počítači), na podzim je dříve tma. Na Makarské se začíná žít ve 22 hodin. Promenáda se táhne podél pobřeží až do přístavu a je plná hospůdek a krámků, kolotoče, diskotéky, prostě – rušno. Zbyly nám jen vzpomínky, je třeba šetřit na příští rok.

Alena Zrůnková

Rekondice Janské Lázně – září 2013

Rok se seběhl s rokem, přišel konec léta a s ním podzimní rekondice na Sola Fide v Janských Lázních. A tak jsme se opět vypravili. Léto se barvilo do šeda, mračilo se a přšelo, ale na Sola Fide vládla slunná nálada. Přívětivé prostředí, dobré jídlo, cvičení, plavání, masáž... , co si víc může z pohodlného těla po roce zase přát. I to počasí se nakonec umoudřilo a vysvitlo sluníčko a tak se dalo pobýt venku. Ti méně aktivní aspoň na lavičku před Sola Fide a vyhrát se na sluníčku, ti aktivnější se vydali do přírody, na minigolf, na vínečko, mlsotiny nebo si i za-

tancovat. Co se týče toho posledního bylo to v Jankách horší... , člověka srdce až bolelo, jak je v lázních smutno! Málo klientů, penziony zavřené, cukrárna, kolonáda, restaurace prázdné nebo mimo provoz. Tam kde to dřív žilo, tancovalo se a zpívalo, dnes jen prach a „blbá“ nálada. Škoda toho. Ale abychom jen nesmutnili, lidé se zde přes to všechno snaží a nás potěšil třeba projekt „farmapark-muchomůrka“. Je to hezká procházka za Dunkanem k Muchomůrce po cestě a aleji, kterou místní nadšenec vyzdobil dřevěnými „sochami“ z trámků a fortelným nábytkem nadměrných rozměrů tak pro Krakonoše a uprostřed toho všeho ohradil palouk a pustil na něj něco domácích zvířat. Vybudoval tak malé království, ze kterého dýchá zvláštní poezie a pohoda. A tak ve stále činnosti utekl týden jak voda a byl čas se rozloučit a poděkovat všem, kdo se zasloužili o to, aby vše klapalo jak má a my si to užili bez nějakých zádrhelů a spokojeně se vydali na cestu domů.

Jana Beranková, Brno

Šachový turnaj v Hranicích nad Moraví

Nadpis je impozantně sportovní, ale o šachy tu jde až na druhém místě. Jde o to, že náš maďarský kamarád Karolko Felegyi se do Čech neustále vrací. Nejde jen o návštěvy v Janských

Lázních – letos tam byl nejméně dvakrát. Jde i o jeho účasti na různých šachových turnajích. Koncem srpna nám avizoval, že bude nedaleko od Ostravy, v Hranicích a že bychom se mohli

za ním podívat. Tak jsme jeli a zjistili následně.

Otevřené mistrovství ČR v šachu tělesně postižených mužů a žen 2013 s mezinárodní účastí se uskutečnilo ve dnech 24. 8. až 1. 9. 2013 v Hotelu Belaria a organizovalo ho Rehabilitačně sportovní centrum TJ Respekt Frenštát pod Radhoštěm. Hotel Belaria nabízí klidné ubytování. Je umístěn do údolí řeky Moravice a zámeckého parku. Pokoje jsou převážně dvoulůžkové s vlastním sociálním zařízením. Některé pokoje byly upraveny pro vozíčkáře, ale bohužel sociální zařízení na pokoji nevyhovuje všem. V tomto případě je nutné využít společné bezbariérové zařízení. K plavání, skotačení a relaxaci je možné v hotelu využít vyhřívaný vnitřní bazén, venkovní vyhřívaný bazén se slanou vodou a saunu. Hotel nabízí rehabilitaci, relaxační a jiné koupele, masáže a další služby. V rámci turnaje se uskutečnila prohlíd-

ka Zámku v Hradci nad Moravicí, proběhl šachový večer s pozvaným hostem, společenský večírek a již tradiční venkovní grilování. Karolko urputně bojoval, skončil na předních místech, ale z opačného konce... Ale není důležité vyhrát, je třeba se zúčastnit. Potkat známé hráče, přátelé a zažít příjemný týden. Navíc toto místo můžeme vřele doporučit všem tělesně postiženým.

mm

Obrnáci pro obrně a ne jen pro ně (Jánské Lázně 28. 9. 2013)

Letos jsme se do Janek na Festival obzvlášť chystali, nejen kvůli známým, které jsme rok neviděli, ale i plní obav a zvědavosti, co bude s lázněmi dál. Po mediální masáži, ale i naší zkušenosti s atmosférou v lázních to evidentně nevypadá nijak dobře. Doufali jsme, že na konferenci, kde mají být i představitelé lázní, se něco dozvíme. A tak my z Brna jsme se vypravili něco po čtvrté hodině ranní, abychom byli v Jankách včas. A po několika hodinách cesty plni dychtivosti vstupovali do sálu. Právě včas, akorát jsme se stačili pozdravit s některými známými a už vstoupil nejmenovaný ředitel lázní a starosta Janských Lázní v doprovodu předsedy a tajemnice sdružení. Tak co nám nový pan ředitel asi řekne...? No pan ředitel byl evidentně spíš politik, než nějaký obhájce českého lázeňství. Během projevu i odpovědí na dotazy neopomněl několikrát zdůraznit, že byl do funkce nejmenován teprve 27. května a že za ty tři měsíce ve funkci dokázal udělat zázraky, třeba tím že nepropustil zahradníka... Ano, je třeba mu snad přičíst, že se za ty tři měsíce lázně vymanily z „červených“ čísel, ale taky nutno podotknout, že to byla právě lázeňská sezona, takže není co slavit. Mezi řečí podotkl, že děti z Vesny se v žádném případě nebudou stěhovat na lázeňňák, nicméně právě naopak, že dospělí půjdou na Vesnu, no...? Jestli je to reálné, ukáže teprve

čas. A že má jasné plány, jak to bude fungovat, třeba i se zaváděním některých nepopulárních opatření, na které zaměstnanci nejsou zvyklí a zvyknout si budou muset. Podotkl, že projít se na oběd do Vesny je krásná procházka – no snad, dokud nejsou haldy sněhu.... Ale na konkrétní připomínky z publika moc jasně nereagoval anebo je „okecával“. Například o stěhování pacientů z pokojů na Teře, nebo o žádostech o prodloužení lázeňského pobytu lázeňskými lékaři o pouhý týden či chování přijímací kanceláře zas tak dobře informován nebyl. A že lázně to není jen Vesna...?! Takže jaký pocit z jeho projevu? Hmmm, nic moc růžového, snad zbývá už jen se modlit a držet všechny palce, aby se tyto lázně, které nám přirostly k srdci, zachránili. A pan starosta Janských Lázní, ten se po úvodním projevu zakrátko rozloučil, že má ještě cosi neodkladného... Možná, aby nemusel říct panu řediteli něco hodně pepného, co si myslí o jeho snaze zachovat lázně, na kterých jsou občané města a město samo existenčně závislí.

A další program 15. ročníku Festivalu? Jako obvykle, setkání s přáteli, odpoledne s muzikou na Relaxu a pokračování večer v Kolonádě, s dárky, pohárkem něčeho dobrého a příjemnou společností. A pak těžce zmožení... tentokrát na hotel.

Jana a Franta

Český obrnár ve slovenských termáľkách

Občas se nám přihodí, že letní prázdniny můžeme strávit velice příjemně a poměrně levně i u nás v Čechách, nebo u sousedů – na Slovensku. Ve střední Evropě je však obecně významným rizikovým faktorem počasí, zejména v posledních letních obdobích. Pokud chceme toto riziko minimalizovat, pak většinou cestujeme za sluncem a vodou do jižních přímořských letovisek. Letos jsme na příchod jara i léta čekali hodně dlouho – sněžilo o velikonocích, pak přišla povodeň, ale nakonec jsme si ho užili „neurekom“. A tak všichni dovolenkáři, kteří neodcestovali k moři, si mohli letošní léto dosyta vychutnat i v domácích letoviscích, na chatách i chalupách.

Já jsem se rozhodl trochu zmapovat několik termálních koupališť jižního Slovenska, které jsem zatím znal jenom z vyprávění. Byl jsem tam značně překvapen vstřícností vůči tělesně postiženým občanům z ČR a respektováním jejich průkazky ZTP. Většina koupališť poskytuje slevy na vstupné i případné kempování v areálu koupaliště – často i 50 %. Je však pravdou, že čím více bylo koupaliště vybavené a frekventované, tím i slevy byly menší.

Postupně jsem navštívil termálky v Sládkovičově, v Horních Salibách, Diakovcích, Velkém Mederu a v Dunajské Středě. Všude mají venkovní plavecké bazény a několik menších bazénů s různě teplou vodou. Vnitřní bazény jsou většinou teplé – léčivé. Téměř všechny ba-

zény mají mimo kovové žebříky také pozvolný vstup do vody po kachlíkových schůdkách se zábradlím, podobným těm, které jsou v novém janskolázeňském bazénu.

Stravování v četných bufetech není dražší než v Čechách, většina teplých jídel se dá pořídit v přepočtu do 100 Kč (i s přílohou), obrovské lángoše dle originální maďarské receptury stojí podle bohatosti přísad 1 až 2 euro. Dva velké kopečky kvalitní zmrzliny 1 euro a točený Zlatý Bazant stejně tak. Bydlení v soukromí v blízkém okolí termálek se dá pořídit většinou za 8 až 10 euro za osobu a den, chatky v kempech jsou již dražší.

Osobně jsem si všeho moc užíval a v těch termáľkách, jejichž součástí je rovněž kemp, jsem pobyl i několik dnů. Všude jsem v hojném počtu potkával návštěvníky z ČR, většinou však z Moravy, kteří mají k těmto místům jihozápadního Slovenska blízko. Pro ty, kteří zatouží po více specifickém cizím prostředí, se tam naskýtá možnost výletu do některých nedalekých maďarských termálních lázní, kde čeština nebo slovenština většinou nečiní problém vzhledem k vícejazyčným nápisům i jídelníčkům.

Po dvou týdnech strávených v termáľkách jsem se vracel do Čech s pocitem znatelné obnovy fyzických sil. Tento pobyt byl pro mě částečnou náhradou za lázeňskou léčbu, kterou jsem v letošním roce vynechal. Mohu jenom doporučit.

Gabriel Bielický

Moje výstavy v roce 2013 – Vladimír Dja Vondrejs

Milí přátelé, v tomto roce bylo v naší zahradní Galerii na plotě (Ratměřice 33) dosaženo několika rekordů. 30. března 2013 skončila loňská výstava, která přečkala na plotě přes celou dlouhou zimu, žádný obrázek nebyl porušen, dokonce ani barvy nepobledly (**první rekord**). Tato výstava nazvaná Iluze a humor byla nainstalována 1. 5. 2012 a trvala tedy celých 11 měsíců (**druhý rekord**). Mezi návštěvníky galerie byli i čtyři komisaři z Evropské Unie, kteří přišli posoudit, jestli Ratměřice nejsou náhodou vesnicí Evropy. V soutěži Ratměřice nakonec skončily na sdíleném druhém místě, což je po vesnici roku v ČR největším úspěchem naší malé obce. Galerii ale kromě komisařů navštívilo ještě nespočet pěšáků, cyklistů, motocyklistů a automobilistů. **Jsmo první galerii**

v ČR a pravděpodobně i v celé Evropě, nebo alespoň ve střední Evropě, kterou si lze prohlédnout z automobilu, ba i z letadla. Což o to, malá letadla krouží nad námi často, ale máme vážné podezření, že se spíše piloti létají dívat na sekvojovce, které ční nad sousedním zámeckým parkem. Takže letadla pro jistotu mezi návštěvníky nepočítáme. Vzhledem k tomu, že je výstava otevřena dnem i nocí, nemůžeme, bohužel, posloužit přesnou statistikou rekordní návštěvnosti. To víte, spát se musí. Nočním návštěvníkům ale připomínáme, nezapomeňte si baterky. Za tmy lze na plotě občas shlédnout i místní lahůdku, svítící lampiony speciální konstrukce s krajinami z okolí.

K rekordům se letos přidaly ještě několikero kulatiny. Od roku 2007 se naše výstavy začaly

nazývat „Ratměřické ptáčkoviny“. Přesněji řečeno, poprvé to byly „Ratměřické ptákoviny“, ale protože se nám to zdálo vzhledem k jemnému humoru přihlášených děl nepřiměřené a také poněkud banální („ptákoviny“ dělá kdekdo, že?), další léta jsme dali přednost zdobnělině.

Od zahájení naší činnosti jsme se rozhodli počítat naše výstavy na tucty (zní to lépe). „Ratměřické ptáčkoviny“ dosáhly letos půl tuctu opakování, což je **první malé kulaté výročí**. Již roku 2003, před deseti lety, se v naší galerii odehrálo první televizní natáčení. Vzhledem k tomu, že však počítáme na tucty, toto výročí nás nezajímá, zvláště když v Ratměřicích byla televize a různí novináři již mnohokrát při různých oslavách obce. První záznam o výstavě v „Galerii na plotě“ je z roku 2001, neboli letos jsme dosáhli prvního tuctu let trvání (**první velké výročí, na které se nezapomíná**). Děkuji všem z vás, kteří tuto galerii doprovázeli na její cestě.

Letos v Galerii na plotě Ratměřice 33 jde o výstavu skupinovou a současně mezinárodní. Výstava byla instalována již 1. 4. 2013 a potrvá až do konce března 2014. Po Američance před několika lety se letos „Ratměřických ptáčkovin“ účastní Japonka Masami Naka, která v Ratměřicích před dvěma lety trénovala na „Pražský maraton“. Masami se mne jednou zeptala, kam se chodíme dívat na východ slunce, protože je chtěla přivítat ranním během. Hrozně ji překvapilo, když jsem jí řekl, že se dívám jen na západ a východ jsem nikdy neviděl, protože dlouho spím. A tak vznikla její kolekce fotografií „Východ japonského slunce u Ratměřic“, kterou mi loni poslala e-mailem z amerického Baltimore a já jsem ji pro letošní výstavu s jejím povolením vytiskl. Hlavní

ozdobou „ptáčkovin“ jsou ale letos nesporně, díla grafika a malíře Vladislava Kasky, nositele „Ceny za Ex libris“ z Paříže (1989). Já letos přispívám třemi sériemi ilustrací. Dvě z nich jsou pokračováním humorných „Ratměřických haiku“ a „Seznamovacích inzerátů“ a poslední se nazývá „I písmenka si povídají“. Když jsem písmenka začal kreslit, myslel jsem si, jak jsem originální. Již v průběhu jsem však zjistil, že podobné věci byly módní již v časopisech první republiky a dál jsem raději nepátral, aby se neukázalo, že již staří Řekové... Když už jsem u představování svých letošních výstav, upozorním ještě **na hudební festival Popenec, který letos vypukl 1. 6., a to jako obvykle v parku zámku Odlochovice**. Vystavil jsem tam kolekci ilustrovaných básniček „Úplně prostřední rýmy“. Bohužel hned druhý den musel být festival ukončen, neboť nastaly deště. Příští rok snad budeme mít více štěstí. Letos nás vyplavila povodeň, která nás donutila sklidit výstavu a přitom chodit po kolena ve vodě rozlitého zámeckého jezírka.

S Janem Peštou z Odlochovic jsme navíc letos připravili výstavu „Napětí“, která v Bolzanově galerii v Těchobuzi u Mladé Vožice odstartovala 7. 9. a trvala do konce září. Asi stovku návštěvníků vernisáže rozšířila skupinka členů naší asociace. Shlédli kolekci mých „napelismů“, objektů, které většinou vznikly v tomto roce. Jen část soch byla již dříve vystavena v benešovském „Muzeu moderního umění“. Expozice byla doplněna fotografiemi Ziny Vondřejsové z mých dřívějších tuzemských i zahraničních výstav. Keramik Jan Pešta tentokrát vystavil soubor svých abstraktních obrazů, které s mými tensegrity nádherně ladí.

Děkuji všem věrným, kteří nezapomněli, že Bolzanova galerie stále vzkvétá. Kouzlo jejího prostoru oslavují krásné fotografie Zdenky Jandusové, dvě z nich článek provázejí.

A to je pro letošek všechno. Na shledanou hned, anebo příště se těší

Zina
a Vladimír – Dja
Vondřejsovi

Pozvání na výstavu Marie Poláčekové

Na této výstavě se spolu setkávají dvě výjimečné ženy se svojí výjimečnou tvorbou. Spojuje je neobyčejná síla, se kterou zmáhají nepříteli osudu a neobyčejná touha po vyjádření svých nejněžnějších pocitů. Díky své tvorbě se potkávají s lidmi a dávají nahlédnout do svého bohatého vnitřního světa. „Obdivuji jejich ženskost, jejich křehkost, čistotu a něhu, schopnost radovat se z obyčejných věcí a tím rozdávat pocit uklidnění a pohazení...“

Marianna Machalová – Tvorba nevidomé sochařky Marianny Machalové-Jánošíkové je v zevšeobecnujícím významu POZVÁNÍM. Autorka nabízí divákovi pohled pootevřenými dveřmi své „třinácté komnaty“, kam ho zve na zamyšlení i spoluúčast. Každá plastika i reliéf je autorskou výpovědí vycházející z prožité i bezprostředně prožívané skutečnosti. Podání ženského světa prizmatem jeho krásy, vážnosti, tíže, radosti i smyslnosti nese jedinečný autorčin rukopis, kde každý gram hlíny svědčí o jejím přímém dotyku s materiály.

Marie Poláčeková (1926–2006) – Vystavená díla p. Marie Poláčekové vznikala za nevšedních podmínek. Autorka byla od svých 19 let po následcích dětské obrny těžce tělesně postižená, zůstal jí jen pohyb zápěstí a prstů pravé ruky. Její obrázky vznikaly vleže, na úzce vymezeném prostoru mezi dlaněmi. Jako samouk byla vedena pouze niternou potřebou vyjádření svých pocitů, svého nazírání na okolní svět. Ke kresbě používala výhradně tužky, někdy použila štetce k lehkému koloru. První kresbičky jsou datovány podzimem roku 1969. První výstava se uskutečnila v roce 1981. Spolupráce s Milanem Friedlem a Lyrou Pragensis přinesla dvě kolibří vydání, její kresby doplňují verše Miroslava Žurny – Zdůvodnit krásu (1988) a text Jiřího Pilky – Zápas s mlhou (2000). V roce 2000 také Nadace Bariéry vydala publikaci Přísluví Šalomounova s jejími kresbami. Oporou v jejím životě i v její tvorbě jí byl manžel Josef Poláček, který kresby adjustoval, ukládal a evidoval.

Ivana Pokorná, kurátorka výstavy

Výjimečná výstava nevidomé sochařky
MARIANNY JÁNOŠÍKOVÉ MACHALOVÉ
společně s kresbami
MARIE POLÁČKOVÉ

Dovolujeme si Vás pozvat na výstavu soch a kreseb, která se uskuteční v Atriu na Žižkově, Čajkovského 12, Praha 3
Vernisáž proběhne ve středu 20. listopadu 2013 v 18.00 hodin
Výstava potrvá do 20. prosince 2013

www.machalova.cz
www.atriumzizkov.cz

„Přátelská místa“ České spořitelny

Česká spořitelna se zapojila do projektu „Přátelská místa“, v rámci kterého Český červený kříž školí zaměstnance různých institucí a firem ve správném přístupu k lidem se zdravotním handicapem, k seniorům a v oblasti první pomoci. Dvoudenní školení se vedle teoretického základu zaměřuje především na praktické dovednosti komunikace a pomoci lidem s handicapem. Podmínku bezbariérovosti a dostatečného počtu proškolených zaměstnanců, kteří přijdou do kontaktu s klienty, splnilo nyní

prvních 7 poboček České spořitelny (Praha, Olomouc, Hradec Králové, Pardubice, Zlín, Ústí nad Labem, Ostrava).

„Přátelská místa jsou nová norma Českého červeného kříže od roku 2009. Vychází z potřeby nahrazovat to, co ve společnosti pořád citelně chybí – základy slušného chování k handicapovaným, seniorům i základy první pomoci. Česká spořitelna je první bankou, která toto školení realizuje plošně. Již dlouhá léta poskytuje poměrně širokou škálu specifických služeb, které

naš projekt pomáhá utřídit do určitého systému," řekl Pavel Wiener, manažer projektu „Přátelská místa“ z Českého červeného kříže.

„Česká spořitelna jde cestou individuálního přístupu k lidem s handicapem. Z našich poboček děláme přátelská místa, aby naše služby byly dostupné i pro tuto skupinu klientů se specifickými potřebami. V pobočkách je naši poradci obslouží přednostně, a pokud nemohou tito klienti obsluhovat bankomat, vyberou zde také zdarma hotovost," dodal Jiří Škorvaga, člen představenstva a náměstek generálního ředitele České spořitelny. Česká spořitelna má nyní proškoleni již 300 zaměstnanců. Do konce

roku 2013 chce banka tento počet zdvojnásobit a navýšit tak počet certifikovaných poboček. Postupně také zvyšuje počet bankomatů uzpůsobených pro obsluhu slabozrakými a nevidomými klienty, aktuálně jich má 147. Česká spořitelna má v současné době také 375 poboček s bezbariérovým přístupem.

Česká spořitelna získala za I. čtvrtletí 2013 ocenění OVB Nejvstřícnější banka Handicap Friendly za svůj přístup k osobám se zdravotním handicapem. Hodnocení probíhalo na základě hlasování samotných osob se zdravotním postižením.

Zdroj: Česká spořitelna

Pojištění k ničemu?

I takové případy se stávají, upozorňuje CAR CLUB. Jeho obchodníci v rámci projektu Handy Car nejsou závislí na provizích a sami jsou zdravotně postižení, takže se velmi dobře mohou vcítit do situace hendikepovaného zákazníka.

„CAR CLUB ve spolupráci s Českou pojišťovnou umožňuje uzavřít životní pojištění zdravotně postiženým klientům na základě individuálního posouzení jejich zdravotního stavu. Životní pojištění je teoreticky možné uzavřít pro každého člověka. Nicméně je třeba vždy posuzovat, zda má ve všech případech smysl. Příkladem může být pojistné nebezpečí „trvalé následky úrazu“. Při již existujícím 100% postižení, což je například ztráta hybnosti obou končetin, je toto pojištění pro takto již hendikepovaného klienta naprosto k ničemu. Pojištění vždy kryje trvalé následky dle procentuální míry postižení, přičemž maximální

je hranice samozřejmě 100%. Pokud by měl klient stanoveno aktuální postižení na úrovni 50% a po úrazu by míra zjištěného poškození dosáhla například 75%, tak pojišťovna vyplatí odškodnění dle pojistných podmínek, jako by došlo k 25% míře poškození trvalými následky.

Naprostá většina obchodních zástupců v ČR je závislá na provizích, a proto ne vždy bere na tato fakta ohled, případně nabízí pro klienta minimální pojistné krytí kombinované s vysokým spořením. Takováto pojistka ovšem pro hendikepované svůj účel sotva splní," říká Bohumil Smítka ze společnosti CAR CLUB.

Proto vznikl projekt Handy Card, v němž je společnou snahou společností CAR CLUB a Česká pojišťovna nalézt pro zdravotně postiženého takový způsob zajištění, který odpovídá jeho zdravotnímu stavu a jeho sociální situaci.

Helpnet.cz

Pomoc na dvanáctce

Úspěšný start má za sebou portál pro sociální oblast, který pro Městskou část Praha 12 provozuje BMI sdružení.

Vedle aktuálních informací na stránce <http://p12.helpnet.cz> je nejsledovanější rubrika Zaměstnání, kde jsou denně aktualizovány pracovní nabídky pro osoby se zdravotním postižením. Z několika zdrojů jsou vybírány takové, které nabízejí práci, kterou lze vyko-

návat z domova, anebo s docházkou v Praze. Následuje monitoring médií, odkazující na zajímavé články týkající se seniorů nebo osob se zdravotním postižením, které se objevily na jiných zpravodajských serverech. Podobně jako Helpnet i Pomoc na dvanáctce nabízí možnost nechat si posílat newsletter s novinkami na portálu.

Helpnet.cz

Můžeš, Vozka, Gong – co mají společného?

Na našem trhu časopisů existuje řada specializovaných časopisů, které se věnují problemati-

ce zdravotně postižených. V následujícím článku přinášíme stručný popis nejdůležitějších z nich.

Vozíkář – Časopis Vozíkář vydává Liga vozíčkářů v Brně od roku 1995. Jak už jeho název napovídá, zabývá se problematikou vozíčkářů a jinak tělesně postižených. Na stránkách časopisu se objevují informace o změnách a vývoji legislativy, o kompenzačních a rehabilitačních pomůckách, kulturních, společenských a sportovních akcích pro zdravotně postižené. Vychází pětkrát ročně, v barevném provedení, počet stran dosahuje 40. Pro soukromé osoby je posílán zdarma, instituce a firmy zaplatí 230 Kč za ročník. Mezi jeho pravidelné rubriky patří Osobnost čísla, Psychologie, vztahy a sex, Vozíkář na cestách, Technologie, Kuriozity, Kultura, Sport, Inzerce. Rozhodně stojí za vidění rubrika Panoptikum vozíčkářské hrůzy, kde jsou vyfocena kuriózní řešení „bezbariérového“ přístupu různě po světě.

Velice příjemné je funkce listování časopisem, kde si přímo na internetu můžete časopis prohlédnout přesně, jak vypadá vytištěný. Objednat lze na stránkách časopisu Vozíkář nebo na telefonním čísle 537 021 493. Na této stránce je také možnost si zdarma prolistovat aktuální číslo.

Vozíkář má také svou webovou mutaci na adrese www.vozickar.com. Web je často aktualizován články a pozvánkami na různé akce týkající se zdravotně postižených. Poskytuje širší prostor věnovat se určité problematice než tištěné médium. Velice oblíbená je zde také inzerce. Na adrese <http://vozickar.com/casopis-vozickar/archiv/> je také archiv všech vydaných čísel až do roku 2001.

Můžeš – Časopis i web vydává Sdružení přátel Konta Bariéry ve spolupráci s Nadací Charty 77. Časopis vychází již více než patnáct let, vždy první den v měsíci. Počet stran je 40. Jeho cílová skupina pokrývá téměř celou sociální oblast od seniorů až po mentální postižení či problematiku nevidomých. Což je možná trochu nevýhoda, neboť rozsah témat je opravdu velký. Tento nedostatek Můžeš vyvažuje tím, že každé číslo obsahuje určité nosné téma, kterému se podrobněji věnuje (např. dobrovolnictví, počítače pomáhají, mentálně postižení). Časopis přináší handicapovaným lidem informace a pomoc v oblasti zdravotní, právní a ekonomické. V časopise se také pravidelně zabývají konkrétními příklady, kde Konto Bariéry finančně pomáhá. Roční předplatné činí 240 Kč (tedy 20 Kč za číslo), zvýhodněné dvouleté předplatné je 380 Kč.

Časopis Můžeš vychází také na webu a to na adrese www.muzes.cz. Jeho webové stránky přinášejí první polovinu měsíce zkrácené verze článků, poté plné texty. Aktuálně informuje o akcích, legislativních změnách a poskytuje prostor k diskusi na závažná společenská témata. Archiv všech čísel do roku 2007 naleznete na adrese <http://www.muzes.cz/casopis/2013/>.

Vozka – Vozku vydává od roku 1998 Ostravská organizace vozíčkářů. Od doby, kdy vycházel amatérsky na pár černobílých stránkách, se vypracoval na barevný „Magazín o životě a pro život na vozíku“, jak zní v jeho titulu. Zpočátku byl určen pouze pro severomoravské čtenáře, nyní už je distribuován do celé republiky. Je zaměřen na konkrétní rady, inspirace, motivace. Vybízí čtenáře k aktivnímu životu, poskytuje zkušenosti, rady a oblíbené čtenářské příběhy. Mezi další rubriky patří úpravy bytů, tipy na výlet a dovolenou, pomůcky, motorismus, vzdělávání, poradenství, reportáže, události, rozhovory. Rozsah má 72–80 stran a vychází 5x ročně. Zájemci za něj zaplatí 160 Kč/rok.

Webové stránky Vozky na adrese www.vozka.org nedávno prošly velkou rekonstrukcí. Je zde opět aktuální číslo. Vozka se snaží co nejvíce zapojit své čtenáře do časopisu, web obsahuje také diskusní fórum.

Gong – Měsíčník Gong (vychází 6x do roka jako dvojčíslo), který se zabývá problematikou lidí se sluchovým postižením, je absolutním fenoménem. V loňském roce totiž oslavil 40 let vydávání a je prakticky jediným periodikem tohoto druhu u nás.

Gong vydává Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel, proto je časopis určen pro čtenáře se všemi typy sluchových vad (neslyšící, ohluchlí, nedoslýchaví, šelestáři). Redaktoři sledují novinky v technologiích, společenské, kulturní akce, dávají prostor pro předávání rad a zkušenosti rodičům, poukazují na možnosti vzdělávání a studia.

Rozsah časopisu je 44 dvoubarevných stran s barevnou obálkou a lze si jej objednat přes email či formou e-shopového nákupu, a to za 288 Kč ročně.

Webové stránky časopisu najdeme na adrese www.gong.cz. Kromě klasických rubrik jako aktuality, diskuze obsahuje také videa ve znakovém jazyce a poradnu, kde se dá doptat

na legislativní změny, nechat si poradit vhodné naslouchadlo atd. Součástí je také bohatý archiv časopisu až do roku 2001, kde jsou místo běžných pdf souborů články převedeny do klasického textu, což je šikovné pro vyhledávání.

A další – Mimo tyto hlavní časopisy existuje ještě velké množství menších úzce zaměřených

periodik na jednotlivé druhy postižení. Je to například Bulletin Svět s Parapletem pro lidi s poraněním míchy, Časopis Roska zabývající se životem s roztroušenou sklerózou, nebo Zpravodaj Asociace muskulárních dystrofiíků a mnoho jiných.

Michal Vidura, <http://p12.helpnet.cz>

Být doma sám, a přesto pod dohledem

Technika pomáhá překonávat hendikep a mnohdy představuje i možnost, jak ho co nejvíce upozadit. Na to sází i lidé z BigHelp. Jejich hlavní aktivitou je Asistenční dohledová služba. Hendikepovaný člověk může být díky ní stále pod dohledem bez nutnosti přítomnosti dalšího člověka. Za vším stojí efektivní využití internetu a dalších informačních technologií. Základem je bezdrátová síť senzorů.

Pomocí nich je možné sledovat zdravotní stav klientů či jejich pohyb v prostředí. Existuje několik typů snímačů, například senzor na měření tepové frekvence či senzor, který kontroluje pravidelnost dýchání. Ve všech případech se využívají bezdrátové technologie, kdy je signál ze senzoru přenášen do počítače na dispečinku.

Tam jsou informace vyhodnoceny a v případě, že je výsledkem nestandardní situace, je odeslána informace příslušnému zdravotnickému zařízení nebo rodinnému příslušníku. Tísňová péče funguje 24 hodin denně. Nikdo se tak nemusí bát, že by bylo něco zanedbáno. Na místech dispečerů sedí vyškolení lidé z řad hendikepovaných osob. Služba je tak oboustranně prospěšná. Nejen že hendikepovaným a jejich rodinám pomáhá, ale také zdravotně znevýhodněným dává práci. Monitorování nemusí být zaměřeno jen na zdravotní problémy. Dispečeré mohou kontrolovat, zda klient

nespadl či mu není nevolno. To vše je zajištěno pomocí zmiňovaných senzorů, takže klient s sebou nemusí tahat rozměrné a těžké přístroje. Další možností je mít speciální náramkové hodinky, které kromě automatického spojení s dispečinkem obsahují také GPS. Asistenční dohledová služba umí přizpůsobit i domácnost tak, aby klient zvládl být nějakou dobu sám.

Asistivní domy a prostředí jsou kategorie inteligentních domů, které reprezentují přístup k řešení otázky nezávislého bydlení. Všechny důležité přístroje a zařízení jsou navzájem propojené a prostřednictvím dostupného uživatelského rozhraní lze použít integrované ovládání. Tato prostředí umožňují kompenzovat některá postižení obyvatele bytu, a tudíž posílit jeho nezávislost. V praxi to vypadá tak, že dálkově lze ovládat třeba zhasínání světel či přepnutí televizního programu.

Asistenční dohledová služba má sídlo v Boskovicích, její služby však mohou využívat lidé po celé republice. Vše je totiž závislé pouze na technice, nikoliv na nutnosti fyzické přítomnosti asistenta. BigHelp tak zjednoduší každodenní činnosti a sníží závislost na jiných osobách.

Cena samostatnosti s asistenční dohledovou službou je 70 Kč za hodinu.

www.vozickar.com

MouthMouse: Unikátní inteligentní kompenzační pomůcka

Ostravský vědec zkonstruoval myš ovládanou jazykem

Na začátku byla pomoc kamarádovi, který ztrácel možnost se hýbat. Dnes patří inteligentní kompenzační pomůcky dvaatřicetiletého Petra Uličného z Ostravy mezi světové unikátní výrobky, které těžce postiženým ulehčují jejich každodenní život. S inteligentní ústní myší dokonce mladík, který s podnikáním začal už na Vysoké škole báňské, oslovil i Ameriku.

Právě MouthMouse, inteligentní myš, je momentálně zřejmě nejlepším, co Uličného firmy

vyrábí. „Jedná se o zařízení, kterým uživatel během dvou sekund ovládne jedním dotykem, hlavou, ústy či jazykem běžné věci jako je počítač, telefon, televize, světlo v domě, větrák nebo hračky,“ popsal Uličný s tím, že myš je bezdrátová, není připojena ani do zásuvky a člověk s ní může najednou ovládat celou škálu zařízení.

K výrobě inteligentních kompenzačních pomůcek se dostal náhodou. „Na počátku se jednalo o prostou pomoc kamarádovi, který

ztrácel možnost se hýbat. Tehdy jsem mu vymyslel jednoduchý způsob rozsvícení světla. Pak jsem studoval robotiku na VŠB. Dnes cítím obrovskou návratnost, minimálně v pocitu. Vidím, že to co dělám, má smysl.“

Uličný je momentálně jediný výrobce inteligentních kompenzačních pomůcek v ČR a podle dvaactřicetiletého Davida Kozelského z Velké Polomi, nemá jeho ústní myš konkurenci ani ve světě.

Rakouská konkurenční pomůcka je dražší

Kozelský, který ochrnl od ramen dolů v roce 1992 po srážce s nákladní tatrou, sám chytro pomůcku používá. Ovládá ji ústy. „Tímhle jsem stejně rychlý, jako bych byl zdravý a držel myš v ruce. S tím, co jsem měl, je to nesrovnatelné,“ tvrdí muž upoutaný trvale na invalidní vozík a jenž už vyzkoušel několik způsobů ovládání počítače.

„Podobná myš se vyrábí ještě v Rakousku, je to však jiný typ, je foukací, čistě jen na počítač a nesrovnatelně dražší,“ vyjmenoval Kozelský záporu rakouského výrobku.

Testování obstarávají klienti

Cena české MouthMouse, která patří mezi projekty, které Moravskoslezský kraj podporuje prostřednictvím Agentury pro regionální rozvoj,

se pohybuje od 5 do 80 tisíc, dosud ji využívají asi dvě desítky lidí. Ta Kozelského stála 65 tisíc a sám postižený muž, který ji používá zhruba půl roku, za ni zaplatil 10 procent, zbytek uhradil z příspěvku na kompenzační pomůcku.

Uličný inteligentní kompenzační pomůcky vyvíjí i vyrábí v malé ostravské dílně. „Ve firmě jsme tři a až čtyři, podle potřeby. Jeden dělá vývoj a výzkum, druhý dělá kompletace, třetí má na starost prezentace a spolupráci s klienty přímo v terénu,“ řekl podnikatel, který byl před necelými dvěma lety vyslán CzechInvestem v rámci projektu CzechAccelerator do amerického Bostonu. Tam pobýval v inovačním centru, mapoval možnosti svých výrobků a navazoval styk s potencionálními investory. Důvod je jediný. Chtěl by inteligentní kompenzační pomůcky vyrábět „ve velkém“. „Momentálně jsme s investory ve fázi ústních dohod,“ prozradil Uličný.

Plánuje, že při zdokonalování kompenzačních pomůcek využije také poznatků tělesně postižených klientů. „David je skvělý technik, řeší neuvěřitelné věci. Když takový člověk chytne naši myš, tak ji prověří od A do Z,“ řekl napříkld na adresu Kozelského.

Pavel Karban, Právo

Speciální zdravotní pomůcky

Jmenuji se Viktor Pokorný a jsem jednatel společnosti Invira s.r.o. která se zabývá prodejem a půjčováním zdravotní techniky. Specializujeme se na těžkou zdravotní techniku, jako jsou el. polohovací postele, el. invalidní vozíky, schodolezy, atd. Sortiment si můžete prohlédnout na www.postelova.cz. Krom našeho běžného sortimentu se nám do rukou často dostávají velice specializované zdravotní pomůcky, jako jsou speciální invalidní vozíky, zvedáky pacientů, speciální lůžka, pomůcky pro dětské pacienty, atd. Tyto pomůcky jsou použité, ale zcela funkční a nevykazují známky opotřebení. Tato informace není primárně ur-

čen jako propagace naší společnosti, ale hlavně jako rozšíření možností pro lidi shánějící specializovanou pomůcku, která je za normálních okolností neuvěřitelně finančně nákladná a navíc často na objednání.

Čas od času naše společnost, také určité pomůcky věnuje jako dar. Proto Vás prosím, kdyby jste se někdy dostali do styku s lidmi, kteří jsou v bezvýchodné životní situaci a potřebují určitou speciální zdravotní pomůcku, ať se nezdrahají nás kontaktovat. Pokud budeme moci, rádi vypomůžeme.

Ing. Viktor Pokorný Ph.D., jednatel společnosti Invira s.r.o., Ostrava-Záběh, tel: 724 330 309

Děkujeme

Výbor Asociace polio touto cestou děkuje firmě CICERO s.r.o. Kutná Hora, jmenovitě panu Josefovi Vokálovi, za poskytnutí tiskařských služeb našemu sdružení.

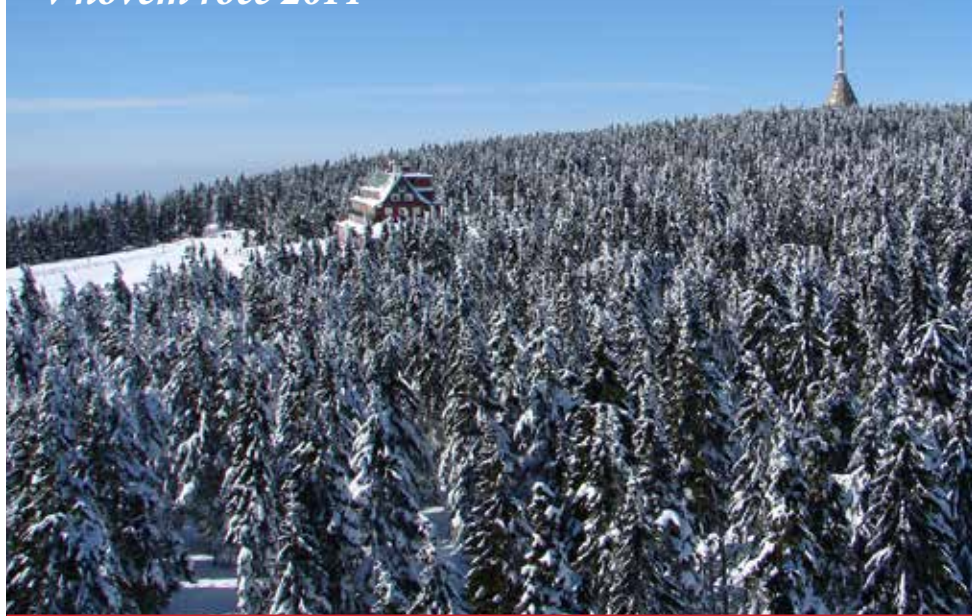
Příznivě je nám nakloněná také firma Cadenza. Děkujeme.

Obrnáři obrnářům a o obrnářích

*Výbor Asociace polio přeje všem svým členům
a přátelům pohodové a klidné Vánoce,
hodně zdraví, štěstí a spokojenosti
v novém roce 2014*

Zpravodaj Asociace polio

Vydává: Asociace polio ČR, IČ: 00570656

Redakční rada:

Mgr. Mária Mruzková – *mm* (telefon: 739 523 510, m.mruzkova@post.cz), Bulharská 17, 708 00 Ostrava 8

Ing. Božena Doležalová – *bd* (telefon: 728 541 442, 42dolezalova@seznam.cz),

Marie Dobrovolná – *mad* (telefon: 777 740 714, dobrowolna@seznam.cz),

Milena Matysová – *mia* (telefon: 723 521 059, miamat@seznam.cz)

Fotografie poskytli: M. Baručák, F. Fux, Z. Jandusová, Č. Mruzek, H. Preinhaelterová, J. Šalomon,
E. Šindelářová, A. Zrůnková

Sazba: D. Růžička

Tisk: Tiskárna Grafico s.r.o. Opava

Prosinec 2013

Náklad: 900 ks, **NEPRODEJNÉ**

Kontaktní adresa sekretariátu Asociace polio:

Ludvika Bradová, Na dolinách 4, 147 00 Praha 4, telefon: 222 962 074, mobil: 723 138 611, lubra@volny.cz

Bankovní spojení: Česká spořitelna, a.s., oblastní pobočka Praha 4, číslo účtu: 80413349/0800

www.polio.cz